

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
hiszek egy Isteni örök igazságban,
hiszek Magyarország fellábadásában. Amen.

Ára 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJELE 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ, FEL-
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 JULIUS 3. SZERDA

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 148. SZÁM

A magyar-román helyzet a tengelyhatalmak érdeklődésének előterében | **Anglia minden órában várja a német támadás megindítását a szigetország ellen**

GRÓF TELEKI PÁL:

A magyar kormány résen áll és a nemzet erejének tudatában igyekszik az ország érdekeit érvényesíteni

A miniszterelnök hatalmas beszédet mondott a Magyar Elet Pártjában a nemzetiségi politikáról, a szociális tennivalókról, a tisztviselő kérdéssről és a közigazgatás reformjáról

Sor kerülhet új zsidótörvény hozatalára

Budapest, július 2. A Magyar Elet Pártja kedden délelőtt a Ház ülése után értekezletet tartott a képviselőház minisztertanácsi termében. Az értekezleten, amelyen a kormány tagjai résztvettek, báró Vay László országos elnök mélyésges részvétellel emlékezett meg arról a súlyos veszteségről, mely Magyarország Kormányzóját és családját érte.

Báró Vay László elnök olyértelmu javaslatot terjesztett a párt elé, hogy a párt minden képviselő tagja 14 napon belül jelentse be a párt vezetőségének azt, hogy milyen igazgatósági, felügyelőbizottsági, vagy más díjazással járó, vagy díjazással nem járó tisztsége, megbízatása van. A pártvezetőség ezeket

a bejelentéseket megvizsgálja abból a szempontból, hogy a tisztség, vagy megbízatás figyelemmel a közérdekre, összeegyeztethető-e azokkal az etikai követelményekkel, amelyeket a párt a közéleti tisztaság érvényesítése szempontjából követendőnek tart, s amennyiben indokoltnak látja, felszólítja a bejelentőt megbízatásának, vagy tisztségének megszüntetésére, ellenkező esetben arra, hogy a pártból lépjen ki.

Báró Vay Ferenc hozzászólása után az értekezlet úgy határozott, hogy érdemi döntést a kérdésben a legközelebbi értekezleten hoznak.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök szólt fel ezután.

világban átalakuló életformákról, világnézetekről. Mi mármost a magyar világnézet? A magyar világnézet három részből, három tényezőből, tevődik össze. Az egyik a magyarság, a magyar mivoltunkból származó elem, a másik tényező az európai elem és a harmadik tényező a kereszténység. Egyek maradunk, mint nemzet és mint állam,

dacára a nagy tagottságnak. Ez volt a mi dunamedencei feladatunk és ez a feladat az, amelynek az erkölcsi gyakorlását ma is önön magunktól el kell, hogy várjuk és el kell, hogy várja Európa is tőlünk, mert ennek a kiegyenlítő szereteten felépülő egységnek a gyakorlata a mi nemzeti mivoltunk.

Szociális és országépítő feladatok

— A feladatok, amelyek ma ránk várnak, társadalmi és szociális feladatok egyrészt, országépítő feladatok, másrésze. Az erkölcsi tulajdonságokat ki kell nevelni. A két erkölcsi tulajdonság, amelyre leginkább szükség van ahhoz, hogy az országban több rend, biztonság,

több nyugalom, több egyetértés, több haladás és több fejlődés legyen. Az egyik a felelősség átértékelése, a másik a szociális érzék. A felelősség átértékelését a felelősség decentralizálásával kell keresztülvinni.

A tisztviselői kérdés rendezése és a közigazgatási reform

— Az egész közigazgatásunknak az a baja, hogy a felelősség folyton csökkent és folyton fokról-fokra feljebb toldott. Az egész közigazgatási kérdés minden ágazatában elsősorban ettől ez egy lelki problémától függ. Erre kell ránevelni, ráirányítani, ennek értelmében kell a törvényeket hozni, a rendeleteket alkotni, ennek értelmében kell átalakítani a végrehajtást és erre kell a tisztviselőket kényszeríteni.

— A másik lelki alapkövetelmény a szociális érzés. A multkor egy felszólalásom alkalmával említettem azt, hogy én nem felelős állásban és nem ma, hanem valami 18—19 évvel ezelőtt mondtam, hogy egyik legnagyobb bajunk, hogy a magyar tisztviselői karban nincs kellő szociális érzék. Ehhez a szociális érzékhez ugyanúgy sorakozik a nemzetiségek ügyeinek és a nemzetiségekkel való bánásmódnak és megértésének érzéke és a vallási

türelem. Természetes, hogy ehhez aztán intézkedések tekintetében két dolog tartozik: az egyik a tisztviselői kérdés rendezése sok vonatkozásban, a másik a közigazgatási reform.

— A közigazgatási reformmal a belügyminiszter úr hosszú idő óta foglalkozik és ósztól kezdve azt hiszem egész komolyan fog velük foglalkozni a parlament is. Kezddőnek ezek a közigazgatási bíróság bizonyos decentralizációjával, a belügyi tisztviselői karnak, a vármegyei közigazgatásnak, a községi, városi igazgatásnak reformjával. De természetes, hogy ezzel együtt jár a közigazgatásnak az egész területében való megreformálása. Természetes, hogy azzal jár majd a közigazgatási egyszerűsítése is és sokféle intézkedés és törvényhozói intézkedés is. Ezek rendkívül nehezek lesznek, de át kell majd rajtuk esnünk.

A törvények egyszerűsítése

— Idetartozik törvényeink egyszerűsítése, közérthetővé tétele és egyes kérdések, törvénykezések kódexbe való összefoglalása. Ilyen pl. a sajtótörvény kódexe, pénzügyi törvényeink, az adótörvények kódexe, amelyek munkában is van-

nak. Ezt az egyszerűsítést keresztülvinni kell vinnünk. Kell, hogy az állampolgárt az állami közigazgatáshoz közelebb hozzuk s az állami közigazgatást öhozzá. A nehézségeknak, amelyek törvényeink alkotásában jelentkeznek, következmé-

A miniszterelnök a nehéz időkben szükséges önértékeléséről és bizalomról

— Az országgyűlés nehéz időkben megy az idén nyári, aratási, betakarítási és eséplési szabadságra. Lehet, hogy ez idő alatt szükség lesz a parlamentet összehívni. Akkor össze fogom hívni. Hiszen ez a 18 hónap, amelyet a miniszterelnöki székben eltöltöttem, azt hiszem teljes bizonyossága annak, hogy a parlamentárizmus, a magyar országgyűlés munkásságát mindenkor igyekezett fenntartani és ezt az igyekezetemet nem kell, hogy a jövő szempontjából különösebben hangsúlyozzam.

Ami a nehéz időköt illeti, nem mondhatok sokat: a fontos az, hogy a nemzet nyugalommal, önértékkel és bizalommal tudjon szembenézni a nehéz időköt és tudjon nehéz időköt élni. Ez a fontos, nem a részletek. Ahhoz, hogy a nemzet tudjon így élni, hozzátartozik, hogy a kormány többségi pártjának

azok a tagjai, akiket a Kormányzó bizalma miniszteri székbe ültetett, a fokozott felelősséget érzézzék és viseljék, amely ilyen időkben rájuk hárul, amely időkben nem lehet minden részletet állandóan az országgyűlés folytonos ellenőrzése alá, még kevésbé megvitatása alá bocsátani. Ezt viselni kell azoknak, akiknek a sors azt adta osztályrészt. Viselni kell azzal a teljes felelősséggel, amely sok eddigi felelősséget messze meghaladóan nyugszik vállainkon. Azt mondhatom, hogy a kormány eddig is résen állt és ma a napról-napra váltakozó helyzetben is résen áll. Minden igyekezetével figyel és az ország érdekeit igyekszik érvényesíteni legjobb tudása szerint, teljes erejével, tudatában annak, hogy a nemzet bizalommal áll a háta mögött és tudatában a nemzet erejének is.

A nemzet három főkincese: a becsület, függetlenség és nagyság

— A nemzetnek három főkinese van: Az érték sorrendjében mondom: a nemzet becsülete, a nemzet függetlensége és a nemzet nagysága. A nemzet becsülete jelenti a nemzeti önértékét is, amelyet Gömbös Gyula hangoztatott és je-

lölt meg. Ilyen szóval jelenti tehát az önértéke támaszkodott lelki függetlenségét és baráti hűségét. En ezeket igyekeztem ápolni, igyekeztem tőlem feltehetőleg a nemzet különböző rétegeit erre nevelni. Sokat beszélünk ma az átalakuló

lég be

smának ráig be

menyi den főháznak. kra ki-hatály-ek csak tothat-

y bizo-ordása se nem int ed-eg kel-a posta

án TT) rs 3-át. szeinek koviná-jiát, — (TT)

etország elhe-alon, a ománid-sszaró-gehah- h folvá- mint a román

ell szí- re nem és azo-egfosz-güktől. volna.

meq-ége

et TI dja: szbe-derőfő- se köz- lenlegi entőse- 1-én is itta tá- ller

icsi

st meg- lnek, az lenték- ül hát

görög reptől- ol con- rajóbból. döröm- ta" At-

ztek.

volt, and le- én az egyik

met-

Hore er hét- eztette eomlás gliának mazt a elviket

-71

és or!

Ha az esőzések miatt vetetlen maradt a földje, vessen most Lampe féle

takarmánymályvát

mely fehérjében egyenértékű a lucernával, zöld hozamában pedig négyszer akkora!

Vetőmag szükséglet kat. holdanként 2-2 1/4 kg
Eredeti LAMPE féle vetőmag

1 kg P 13.—

10 kg-ként P 12.—

beszerezhető a tiszántúli

FÖLTERAKATNAL

KONTSEK GEZA

KER. R. T.-NAL

DEBRECENBEN

nyei törvényeink végrehajtásában is érezhetők. Itt van a zsidótörvény. Ennek terén is ezt érezzük.

A Hubay-Vági-féle javaslat szerzői a haza iránti hűség ellen vétettek

Ami a nemzetiségi kérdést illeti, szeretnénk hangsúlyozni, hogy nem lehet hiba, még kevésbé bűn, ha valaki javaslatokat tesz a különböző nemzetiségek-lakta ország fiainak egymás iránti és ezzel az ország hazájuk iránti kötelességeire. Ami a Hubay-Vági-féle törvényjavaslatban és előterjesztésben kifogásolandó, ami a magyar országgyűlés számára tárgyalhatatlanná teszi és a minék következtében a javaslat előterjesztői a magyar hazához és magyar nemzetéhez tartozó köteles hűség ellen vétettek, nem a nemzetiségi kérdés felvetése, hanem az, hogy ez a törvényjavaslat tele van olyan rendelkezésekkel, amelyek valóra váltva, megbontanák a magyar államnak, valamint nemzetnek egységét, és feltartóztatatlanná és

A helyes nemzetiségi politika

Sokat vétett e tekintetben a statisztika is. A nemzetiségi jogok megvalósításában az evolúciós irányt kell követnünk. Az evolúciós irány a dolgoknak a természet rendje szerint való megoldását jelenti és meg kell érteni azt, hogy nem a felületi kezelés, hanem az erkölcsi tényezők azok, amelyek minden ténykedés alapjai kell, hogy legyenek. Ezért kell nekünk a közvéleményt, a sajtót, rádiót, egyesületeket és ezeken keresztül a közönséget ránevelnünk a nemzetiségi kérdésre és a nemzetiségeknek egymással szemben való magaviseletére, a nemzetiségi kérdés megértésére és átvételére. Természetesen, ugyanennek kell történnie nemcsak a magyarországi, hanem a nemzetiségek részéről is. Nagyon fontosnak tartanám hogy a magyarok és más nemzetiségek egyesített szervezetének barátságosan kell érintkezni, egymást meghívni, egymással a jó viszonyt ápolni. Ennek a barátságos érintkezésnek vannak azután néha ki-növései. Az igazságügyminiszter már foglalkozik azzal, hogy a becsületesség-nél súlyosabb megállapítás történjen és ennek következtében súlyosabb legyen a megtorlás, ha valakit nemzetiségében sértettek meg. Vegyes nemzetiségi családokban nem szabad egyik részről sem egyenlőtlenséget belevinni. Egyformán büntetendő az, aki ez ellen vét. A magam részéről arra töreksem, hogy a nemzetiségi kérdés munkálásából kikapcsoljam az államsovinszát és a nemzetiségi agitátorokat egyaránt. A közgazdasági tisztviselőket rá fogjuk érte szorítani. Intézményesen is gondoskodunk arról, hogy a köztisztviselők, esendőörök, leventeoktatók, nem is beszélve a tanítókról és tanárokról, a működési területükön használatos összes nyelvet beszélni tudják. Szükség van arra, hogy a köztisztviselőket mindenütt rászorítsák, hogy a nemzetiségek jogait, kultúráját, nyelvét, szokásait, különösen hangsúlyozom, hogy senkit sem állam, sem közigazgatás, sem pap, sem más nem befolyásolhat abban a tekintetben,

Itt a törvény nem közérthető volt — sőt e tekintetben még ezt is meghaladó érthetlensége — azonkívül komplikált volt — azt idézte elő, hogy könnyebb kijátszani, vagy esetleg csak módokat találni anélkül, hogy az egyenes kijátszásnak volna mondható. Megpróbálok rajta segíteni, de ha nem megy, akkor a törvényt átalakítással, vagy új törvény hozásával közérthetővé fogjuk tenni a nemzet érdekében.

A párt tagjait talán érdekeink fogja pl. a zsidótörvény intézkedéseinek a földreform szempontjából való végrehajtási folyamata. 532 ezer holdat jelentettek be a rendelkezlet alapján. A bejelentett földekből átengedésre van kötelező 125 ezer kat. hold. A fele ennek 60 ezer kat. hold október elejére birtokba vehető lesz, a többire ígéretet tenni nem lehet. Mindenestre igyekeznünk fogunk a folyamatot meggyorsítani.

Ami a földreformot magát illeti, annak végrehajtása is sok nehézségbe ütközik, éppen a törvény nehézsége és végrehajtási utasításnak ennek következtében való terjedelmessége és komplikáltsága folytán.

gyorsan a magyar állam szétesésére, megszűnésére vezetnének; másodsor, hogy a rendelkezések a törvényjavaslat lényegét teszik, törzsét alkotják és így káros szellemük az egész javaslatot áthatja; harmadsor, mert így nem a nemzetiségi kérdés jobb megoldásának szükségét, a haza összes fiait, jobb, kölcsönös megértésének fontosságát viszi bele a köztudatba, de belevitte az elletéteket perfekutálásának és a haza megbontásának gondolatát, mérgét. Ezt le akarom szögezni azért, mert sokan, akik a törvényjavaslat ellen tiltakoztak, ezt a vonatkozást félreismerték és más szempontból ítélték meg. Tehát nem a nemzetiségi kérdés felvetése, hanem miként való felvetése az, ami így kifogás alá esik.

hogy milyen nemzetiségűnek vallja magát. Ezt nem könnyű végrehajtani, de végre kell hajtani. Ahol csak rájövünk arra, ahol csak kényeztet alkalmaztak, ott nem vesszük a bejelentést tudomásul. Az alsóbíróságoknál a nemzetiségek nyelvet nem beszélő bírák is olyan megítélés alá esnek, mint az egyéb tisztviselők. A belügyminiszter már gondoskodott arról, hogy a nemzetiségi, vagy vegyes vidéken lévő tisztviselők ezentúl nyelvi vizsgát tegyenek s csak annak letétele után alkalmaztassanak. Azok a tisztviselők pedig, akiket már addig alkalmaztak, ha nyelvet nem bírnak, záros határidő alatt kötelesek azt elsajátítani.

A névmagyarosítást nem szabad semmi körülmények között sem erőszakolni. Ez olyan hullám, amelynek nem voltam soha barátja, mert a névmagyarosítás semmit sem jelent egymagában. A névcsere viszont az asszimilációs folyamat befejező ténye lehet. Az államnak megfelelő iskolákat kell állítani s azt hiszem, ezen a téren sem az előző, sem a jelenlegi kormány nem eshet kifogás alá, mert ezen az úton már elindultunk s nem álltunk meg. Ezekben az iskolákban az anyanyelven a legteljesebb államhűséget tanítják.

Mi az az államhűség? Az igazi államhűség az állami öntudathoz, az államnak önmagáról vallott felfogásához, az állam egységét mivoltához való hűség. A magyar állam a többnyelvű, többnemzetiségű magyar nemzet állama. Az államhűség tehát ennek a közösségnek, ennek a nemzetnek a hűségét jelenti. Az anyanyelv oktatásáról nemcsak az elemi iskolánál, hanem a polgári iskolánál, kereskedelmi és középiskolánál is gondoskodni kell. De gondoskodni kell a kisdudóvónál is az anyanyelven való tanításról. Természetesen a kisdudóvóban is rá lehet nevelni a gyermekeket a magyar nyelv ismeretére is. Csak így fogunk ebben az országban újra szent-istván békét teremteni!

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09.

A soha el nem múló igaz szerelem diadalmos filmje:
Július hó 3-án először kerül bemutatásra.

Találkoztam a szerelemmel

Joan Bennett, Henry Fonda és Alan Marschall főszereplőkkel.
Walt Disney — Kanadai kutyák — rek színes rajz filmje.
Magyar Világhíradó.

Bemutató kezdete: d. u. 5, 7, és 9 órákor. Pénztáryitán délelőtti 11 — 1 óráig, délután 4 órától.

Új fontos törvényjavaslatok

A miniszterelnök ezután részletesen ismertetette az egyes minisztériumokban folyó törvényelőkészítő munkálatokat. Előkészület alatt áll az alkalmazotti munkás-érdekképviseletek, kamarák szabályozásáról szóló törvényjavaslat, a villamosenergia fejlesztéséről szóló törvényjavaslat, végül a munkaszabadság biztosításáról, a munkaközvetítés államosításáról és a békéltetéséről szóló törvényjavaslat. Az igazságügyminiszter betérjesztte a sajtójavaslatot. Készen van a rehabilitációs törvényjavaslat, házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatról szóló, valamint az egyházi hatóságok és azok fokozottabb büntető védelméről szóló törvényjavaslat. Megindul az új büntetőjogi kodex előmunkálata is. A nyári hónapok alatt készíti el az igazságügyminisztérium a törvényhozói összeférhetetlenségi törvényjavaslatot is. Elkészült a részvényjogi és szövetkezeti reformról szóló javaslat. A népszámvizsgáló bizottság kidolgozás alatt áll a hadmentességi válságról szóló javaslat, valamint az illeték-kodex. A legközelebbi év feladata a termelés fokozásával és átalakításával kapcsolatban jelentkező hitelszükséglet biztosítása, valamint az átmeneti gazdasági tervnek a népszámvizsgáló bizottságban a földművelésügyi minisztériumban előkészítés alatt áll a mezőgaz-

daság fejlesztéséről, a háztelkek és gazdasági munkaházak szerzésének előmozdításáról és egyes mezőgazdasági hitelkérdésekről, különösen az ingójelzálogról szóló törvényjavaslat. A belügyminiszter állandóan foglalkozik a közigazgatás egyszerűsítésének kérdésével.

Nem azért mondom el ezeket a pártban — folytatta a miniszter — mert hiszen a kormányprogram nem idevaló, hanem a parlament elé — hogy teljesen programot adjak, — hanem csak bizonyosságul annak, hogy ez időszerű kérdésekkel kapcsolatos munka mellett a közelebbi, vagy távolabbi jövőre gondolni is felvlik a minisztériumban, tekintet nélkül azokra a nehéz időkre, amelyekben élünk. Mi igyekeznünk éppen az ország legfontosabb, legnehezebb kérdéseiben, a haza fennmaradásának és gvarapodásának kérdésében megtenni a magunk kötelességét és megküzdni mindazokkal a nehézségekkel, amelyek az ország előtt állanak.

A miniszterelnök hosszantartó lelkes tanással és éljenzéssel fogadott beszéde után vitéz Marton Béla köszönetet mondott a miniszterelnöknek beszédéért, amely a nemzeti életet átfogó nagy államférfiúi megnyilatkozás volt és a nemzet legfontosabb problémáival foglalkozott.

Szép eredménnyel végződött a Vöröskereszt Egylet debreceni utcai gyűjtése

A Magyar Vöröskereszt Egylet választmánya kedden délelőtti tartotta meg áldozatos gyűjtőnapját a vöröskereszt céljaira. Reggel kilenc órákor a debreceni előkelő urasszonyok és urleányok elfoglalták helyeiket az előre felállított 17 urna mellett és megkezdődött a gyűjtés lelkes és szorgalmas munkája. A város közönsége, mely minden nemes és hazafias mozgalomban példamutatóan jár elől, most is nagy megértéssel és adakozó szívet ajánlotta meg kisebb-nagyobb adományát a jelen időben elsörendűen fontos nemzeti mozgalom céljaira. Az urasszonyok és urleányok több mint százan vettek részt ebben a nagyszabású gyűjtésben, amely déli két óráig tartott s ezután a Vöröskereszt Egylet választmánya megkezdte az urnák és nerselvek felbontását. Este hat órákor vált ismeretessé a gyűjtés eredménye, amely illetékes körök megállapítása szerint a legteljesebb sikerrel járt. — Ugyanis ez a mostani gyűjtés minden korábbi hasonló, vagy más célra rendezett városi utcai gyűjtés anyagi eredményét messze túl haladta. Ez is ékesen bizonyítja a város áldozatkészségét.

Az egyes urnák felbontása után megállapította az elnökség, hogy különösen három helyen zártul igen szép eredménnyel a gyűjtés. Ez a három hely a Városháza előtti urnánál volt, ahol dr. Kölcsey Sándorné volt az urnavezető. Itt összesen 395 pengőt gyűjtöttek az urhölgyek, ezután a Debreceni Első Takarékpénztár előtt ahol Losseny István-né volt az élen a MANSz lelkes hőleányjai végeztek a gyűjtést. Itt 300 pengő volt az urna tartalma, a harmadik legnagyobb összeggel zárt urna az volt, amely a Hadtestpa-

rancsnokság előtt volt elhelyezve és melynél vitéz dési Bajnóczy József-nével az élen a debreceni tisztiaszszonyok vettek részt gyűjtésben. A többi urnánál is igen szép eredménnyel gyűjtöttek, úgyhogy a keddi gyűjtés eredménye 3503 pengő volt. Ez az összeg tehát jelentősen nagyobb a múltban megtartott utcai gyűjtések összegénél.

Délelőtti egyébként a közönség figyelmének nagyobb méretű felérvetése céljából érdekes demonstratív jellegű felvonulást tartottak az egészségvédelmi és vöröskeresztes alakulatok. A felvonulás, — amelyet a leventezenekar nyitott meg — bemutatta a két évtizeddel ezelőtti sebesültszállító eszközöket és módosítottakat, majd a legmodernebb hasonló célt szolgáló eszközöket s ezáltal is élénk és világos párhuzamot vont a jelenkor egészségvédelmi és betegszállítási technikai eszközök s az elavult sebesültszállító szerekek között. Ezenkívül néhány urnánál délelőtti a katona és levente zenekar társant is adott.

A mindenképpen szép és tanulsógos eredménnyel zártul utcai gyűjtés megrendezője dr. Tatay Zoltán orvoséki elnök és a debreceni Vöröskereszt választmány elnökének irányítása mellett működő választmányi tagok érdeme és munkájának elismerése.

JAPAN ZAR ALA VETTE HONGKONGOT

Hongkong körül egyre nő a feszültség. Az európai negyed kiűvítése a legnagyobb sietséggel folyik. Hongkong kormányán bejelentette, hogy a helyzet válságos. Japán eslekvési szabadságot biztosított magának Hongkonggal szemben, amelyet szárazföldi és tengeri zárlat alá vett. (MTT)

A német légi, tengeri és szárazföldi haderő Norvégiától a spanyol határig támadásra készen áll Anglia ellen

A szigetország gyors védelmi intézkedéseket készít elő — A szovjet befejezte Besszarabia és Észak-Bukovina megszállását — Az olasz haderő újabb sikeres támadásokat hajtott végre az angol gyarmatok ellen — Egyiptom megtagadta az engedelmisséget Angliának

A magyar-román kérdés az európai érdeklődés homlokterében

Róma, július 2. (Magyar Távirati Iroda.) A keddi reggeli olasz lapok behatóan foglalkoznak a magyar-román helyzettel és a magyar kormány intézkedéseivel.

A Popolo di Roma budapesti tudósítójának jelentése szerint Magyarországon a légsúlymérő súlyedő irányzatot mutat. Olyan jelek tapasztalhatók, amelyek fokozódó anyagi és szellemi felkészülésre mutatnak. Az egész hangulatot háborusnak, vagy legalább is eltökéltnak lehetne minősíteni. A magyar kormány szócsöve hangoztatja, hogy Magyarország változatlanul kitart a Berlin-Róma tengely külpolitikájának oldalán. A magyar sajtó azt írta, hogy békés megoldásra csak akkor lehet számítani, ha Románia a maga részéről tartózkodik minden

olyan intézkedéstől, amely az elkerülhetetlen megoldást hátráltatná. A magyar fővárosban egyébként fontos hivatalos határozatokat várnak és bár optimista számítás szerint minden békésen fog elrendeződni, jelen pillanatban tartózkodunk minden komomentártól, írja az olasz lap.

A Messagero budapesti jelentése beszámol a magyar határon történt összejelentésekről szóló hírekről és hozzáteszi, hogy a magyar kormány felhívta a román kormány figyelmét ezekre az esetekre és annak veszélyeire, hogy Románia csapatokat küldött a demilitarizált határhoz. Románia belső helyzete Magyarország részéről újabb elővigyázatossági intézkedéseket tett szükségessé.

Magyarország nem engedti kockára tenni az erdélyi magyarok vagyoni- és életbiztonságát — írja a jugoszláv sajtó

Belgrad, július 2. (Magyar Távirati Iroda.) A keddi lapok behatóan foglalkoznak a romániai helyzettel, főként a magyar-román és román-bulgár határcsúszásokkal. A Politika budapesti jelentésében elmondja, hogy a három nap előtti krízis előlőben volt, amikor a határcsúszások ismét feszültséget idéztek elő. Mértékadó helyen olyan kijelentéseket tettek a tudósító előtt, hogy a legutóbbi eseményeknek nagyon komoly következményei lehetnek. A magyar kormány különösen az erdélyi magyar kisebbségek helyzetét figyeli. Már korábban kijelentette, hogy életük és vagyoni biztonságát nem engedti kockára tenni a Bukovinából és Besszarabiából beözönlő menekültek által. Mint hogy az utóbbi 24 órában nyugtalanító hírek érkeztek Romániából. Magyarország nem engedheti meg, hogy az események meglepjék, ezért bizonyos katonai rendszabályokhoz kellett nyulnia. Később még egy jelentés szerepel a lapban, amely részletesen ismerteti az újabb behívásokat, a szabadságolások

beszüntetését, az alkoholtilalmat és a vasúti korlátozásokat.

A Wreme budapesti tudósítója szűrt közlökkel, de címek ezt teszik meg: „Magyarország és Bulgária megvárják az alkalmas pillanatot követelőseik békés kielégítésére.” Ez a tudósítás beszámol a határcsúszásokról és katonai intézkedésekről, de lényegében azt a megjegyzést tükrözi vissza, hogy Magyarország a tengelyhatalmak támogatásával kívánja megvalósítani revíziós törekvéseit.

A Pravda budapesti telefonjelentése alapján beszámol a magyarországi helyzetről, amely szerinte feszült, bár a sajtó továbbra is tartózkodó hangnemből ír. A másik telefonjelentés arról ad hírt, hogy hivatalos magyar cáfolat szerint Magyarország nem mozgósított. Magyar illetékes helyen ezzel kapcsolatban információval szolgált, hogy Magyarország semmiképpen sem hajlandó lemondani a húsz évvel ezelőtt elszakított területekről.

A román külügyminiszter beszámolt a szenátusban Románia erőtlenségéről

Bukarest, július 2. (Magyar Távirati Iroda.) A szenátus és a ház egyesített külügyi bizottsága előtt Argetoianu külügyminiszter közölte kedden délután, hogy június 27-re virradó éjszaka folyamán kapta meg a román kormány Molotov jegyzékét, amelyben bizonyos területek átadására szólította fel Romániát. A helyzet súlyosságára való tekintettel másnak reggelre koronatanácsot hívtak össze. Minthogy megállapítást nyert, hogy külső segítség hiányában Románia nem állhat ellen tartósan saját eszközeivel és így a szovjet ultimátumot nem utasíthatja vissza. Felolvasta ezután a román kormány válaszát, amelyben a bizottság kiküldetését kérte. A válasz az éjszaka folyamán érkezett meg moszkvai követünk útján. A szovjet válaszjegyzékben kérte a te-

rületeknek 4 napon belüli átadását, egyben, hogy a román kormány vállaljon felelősséget a vasútak, hidak, raktárak, repülőterek és ipari övezetek, valamint a táviró- és távbeszélő teljes sértetlen átadásáért. A szovjet kormány június 28-án déli 12 óráig várta válaszukat. Az átengedés, vagy a háború között kellett választanunk. A mostani körülmények között lehetetlenség lett volna a háborút folytatni. A román kormány beletörődéssel fogadta el azokat a feltételeket, amelyeket nem tudott elhárítani és közölte Moszkvával az ultimátum elfogadását. A román kormány elhatározta, hogy ennek megfelelően lemond az 1939 április 13-án nyújtott angol-francia szavatosságról.

Ezután Tatarescu miniszterelnök ismertette a nemzetközi helyzetet.

Maniu még tiltakozik

Bukarest, július 2. (Bud. Tud.) Maniu volt miniszterelnök emlékiratot adott át a parlament külügyi bizottságának, amelyben élesen bírálja Romániának az utóbbi években folytatott külpolitikáját. Az emlékiratban Maniu tiltakozik Bukovina és Besszarabia elrablása ellen. Emlékiratot nyújtott át egyébként Jorga volt miniszterelnök is a bizottságnak. Ezt az emlékiratot több, régi neves politikus írta alá. (MTI)

Róma, július 2. (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz sajtó az angol garanciának a Románia által történt

felmondással kapcsolatosan első-sorban azt hangsúlyozza, hogy ez az esemény újabb súlyos kudarc Nagybritánia számára, amely így utolsó európai pozícióját veszíti el.

A Giornale d'Italia bukaresti tudósítója rámutat arra, hogy már csak Görögország tartja meg az angol garanciát, amely az álmok egész sorának okozta veszét. A román politikának megbocsáthatatlan hibája az, hogy még az utolsó pillanatig Londonra és Párisra akart támaszkodni.

Bukarest, július 2. (Bud. Tud.) A

kiürítéssel kapcsolatban az ország több részében újabb zavargások voltak.

Június 3.-a román nemzeti gyásznap

Az antiszemita hangulat mindezt erősödik és sok városban megtámadták az utcán járó zsidókat.

Sok zavart okozott az is, hogy oroszok több helyen a román csapatok kivonulása előtt érkeztek meg. Így például Renibe az orosz ejtőernyős csapatok már 1-én leszálltak, bár csak 3-ikán kellett volna átadni a várost a megállapodás szerint. A lakosság az oroszok érkezésének hírére vörös zászlókat tűzött ki.

Bukarest, július 2. A helygymnázium rendeletére a mozgóképszín-

A német hadsereg felvonult a támadásra

Róma, július 2. (Magyar Távirati Iroda.) A Messagero szerint a Guernsey és Jersey angol szigetek elfoglalása az Anglia elleni nagy támadás első lépésének tekinthető. Berlini jelentés szerint a tengelyhatalmak Anglia elleni támadását ott küszöbön állónak tekintik. A támadás körülményei tekintetében nem lehet jóslásokba bocsátkozni, de a német sajtó cikkei azt mutatják, hogy a támadást már a legközelebbi jövőben várják.

A német felvonulás Belgiumtól Hollandián át egészen Norvégiáig folyamatban van. A hadsereg, légi haderő és tengerészet egyaránt részt vesz a páratlan méretű hatalmas felvonulásban.

London, július 2. Hivatalosan ki-

házaknak előadásukhoz 28 óráig be kell fejezniük.

Az országban minden kocsmának és falatozónak feltízzeneg óráig be kell zárnia.

Kedden és szerdán valamennyi kávéház zárva tartandó. Minden fővárosi vendéglőnek, kávéháznak, falatozónak stb. a gyalogjárókra kikapott terraszait azonnali hatállyal le kell szerelni; vendégek csak belső helyiségekben tartózkodhatnak.

A postahivatal közli, hogy bizonyos okokból a levelek kihordása és a levélsekre nyelők kiürítése nem történhetik oly gyakran, mint eddig, mert egyes járatokat meg kellett szüntetni. Csökkentette a posta az éjjeli szolgálatot is.

Bukarest, július 2. (Román TI) A román miniszterelnök július 3-át, a román csapatok utolsó részének Besszarabiából és Észak-Bukovinából való kivonulásának napját, — gyásznapná nyilvánította. (MTI)

Moszkva július 2. A szovjetországi csapatok Észak-Bukovinában elhelyezkedtek azon a határvonalon, amelyet Szovjetországnak Romániával együtt állapított meg. Besszarabiában a szovjet csapatok végrehajtották feladatukat és a Pruth folyó egész folyása mentén, valamint a Duna partján elérték az új román határt. (MTI)

jelentették, hogy a csatornabell szigetek az angol kormány részére nem jelentenek stratégiai értéket és azokat már napokkal ezelőtt megfosztották minden katonai jellegűtől, mielőtt a németek megszállták volna.

Két angol sziget német megszállásának jelentősége

Berlin, július 2. A Német TI harctéri jelentése ezeket mondja: Yerseil és Guernsey angol szigeteknek — amelyekről a véderőfőparancsnokság keddi jelentése közli, hogy elfoglaltuk — a jelenlegi katonai helyzetben nagy jelentőségük van. A légierő július 1-én is eredményesen tovább folytatta támadó tevékenységét Anglia ellen.

Olasz hadiellenítés több ellenséges páncélcsovi és repülőgép megsemmisítéséről

Valahol Olaszországban, július 2. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 22. hadijelentése:

— A kirenaikai határ mentén repülőgépeink a kedvezőtlen légköri viszonyok között is kisebb és nagyobb méretű bombákkal támadásokat hajtottak végre ellenséges páncélcsovi megromgáltunk és néhányat felgyújtottunk. Két repülőgépünk nem tért vissza támaszpontjára. Légi haderőnk a Földközi-tenger délkeleti medencéjében meglepett és több ízben igen nagy sikerrel bombázott egy ellenséges hajókaravánt. Kelet-Afrikában légi haderőnk hatásos bombázást intézett Berbera kikötőberendezései és raktárai ellen.

— Ellenséges repülőgépek megkísérelték Massana bombázását, de vadászrepülőgépeink közbelétek és két ellenséges repülőgépet lelőtek, amely lángrovulva lezuhant. Az ellenség erre visszavonult. Augusztus felett is bombázást kísérelt meg az ellenség, de haditengerészetünk léghajóitól ütegeinek ha-

tásos közbelépése a támadást megsemmisítette. Egy gépet lelőttünk, az ellenség által okozott kár jelentéktelen, a polgári lakosság közül három megsebesült. (MTI)

Szófia, július 2. (NST.) A görög partok közelében az olasz repülőgépek megtámadtak egy angol convoyt, amely hat szállítóhajóból, két cirkálóhajóból és négy torpedórombolóból állt — jelentí a „Zora” Akéből.

A hajók Isztanbulból érkeztek.

Az ütközet olyan heves volt, hogy az egész éjszaka hallani lehetett a görög partok mentén az ágyú dörgését. Alkőlag az egyik hajó súlyosan megsérült.

Anglia felkészül a német-olasz offenzívára

London, július 2. (NST.) Hore Belisha volt hadügyminiszter hét-főn Davenportban figyelmeztette Angliát, hogy a francia összeomlás tanulságait vonja le. Angliának nem szabad elkövetnie ugyanazt a hibát, mondotta, mint amelyiket

Telefon 24-71.

HUNGÁRIA filmszínház

Telefon 24-71

Ma utolbára a bűbajos vigyórok:

MARIONETTE

Gigli gyönyörű énekszámával, Paul Kemp, Theo Lingen és Lucie Englisch vidám mókáival! Előadások: 5, 7 és 9 órákor! Világhíradó!

Weygand tábornok követett el, mikor az utolsó pillanatban védelmi vonalat akart felállítani.

Ma még van idő, hogy a sziget-birodalom minden egyes pontját erődé építsék ki. Az összes férfiakat ki kell képezni a fegyver használatában, hogy szükség esetén Anglia egységesen állhasson ellen.

A blokádkérdésével foglalkozva pedig rámutatott arra, hogy az Északi-tengeren és a csatornán Anglia elvesztette a gazdasági háborút. Fel kell azonban vennie a versenyfutást Irországgal, ha kell, úgy hozzanak ezért politikai áldozatokat is és mutassanak a jövőben több engedékenységet vele szem-

Olaszországba érkezett Balbo holtteste

Benghazi, július 2. (Stefani.) Italo Balbo, a hős olasz vezértábornagy és bajtársai ünnepélyes és megrázó gyászszertartása Benghazi-ban folyt le. Graziani vezértábornagy, aki Tripoliből érkezett, részt vett a gyászszertartáson és ő adta meg az utolsó tisztséget Balbo vezértábornagynak és bajtársainak.

A gyászszertartáson megjelentek Balbo özvegye, a többi elesett hős hozzátartozói, a polgári és katonai hatóságok vezetői, valamint a párt képviselői. Balbo holttestét egyúttal szállították a templomba.

Lemondott az egyiptomi kormány

Kairó, július 2. Ali Macher pasa volt egyiptomi miniszterelnök kormánya lemondása előtt felszólalt a szenátusban és többek között ezeket mondotta:

— Ha a parlament megkérdése nélkül eleget tettem volna a szövetségesek kívánságának és befelvittem volna Egyiptomot a háborúba, megsértettem volna országunk alkotmányát. A tapasztalatok alapján politikát az írja elő számunkra, hogy megóvjam nemzetemet a háború közvetlen, vagy közvetett bonyodalmaival. Amikor a parlament elfogadta a kormánynak ezt a politikáját, egyúttal lehetetlenné tett minden olyan kívánságot, —

Egyiptom megtagadja az engedelmességet Angliának, mert nem áll háborúban Olaszországgal

Róma, július 2. (Német TL.) A reggeli lapok közlik a Kairóból visszatért egyik olasz tisztviselőnek az egyiptomi helyzetről elmondott beszámolóját. A beszámoló szerint az angolok tudatában vannak az egyiptomi nép növekvő ellenséges érzületének. Az angolok most olaszellenes hangulatot igyekeznek kelteni. Ebből a célból azzal az ürüggyel, hogy olasz gépek úton vannak Kairó felé, folytonosan légiriadókat rendelnek el. Az utóbbi napokban az angolok repülőgépeikkel Kairó ellen légitámadást mímáltak és elterjesztették a lakosság között, hogy olasz gépek akarják Kairót bombázni. A légitámadás során állítólag lelőttek egy angol repülőgépet. Az angolok az angol-egyiptomi szerződéssel ellentétben használták Kairó repülőtérét. Hivatalosan azonban azt közzé tették, hogy az angol gépek Szudánból érkeztek. Az angol főparancsnokság annyira nem bízik az egyiptomi csapatokban — mondja a beszámoló, — hogy az egyiptomi katonáknak fegyvereket sem ad. Az egyiptomi-libiai határon lefolyt legutóbbi ütközetben az egyiptomi katonák vonakodtak feljesíteni az angol tiszteknek azt a parancsát, hogy tüzeljenek az olasz csapatokra. Az egyiptomiak kijelentették, hogy nem állanak háborúban Olaszországgal. (MTI)

London, július 2. Eden miniszter az alsóház keddi ülésén többek között ezeket mondotta:

A lengyel és cseh hadsereg néhány egysége ma Angliába érkezett. A csapatok újjászervezése folyik. Ezeket az egységeket szívesen látjuk a közös ellenség elleni harcunkban. Irorszag védelméről szól-

ben. Franciaországgal szemben azonban nem lehet kiméletnek helye és Angliának a legszigorúbb blokádként kell venni az egész francia partvidéket.

Az angol belügyminisztérium hétfőn este figyelmeztette a lakosságot, hogy a legrövidebb időn belül igénybeveszik nemzetvédelmi munkákról. Azok, akik eddig semmiféle katonai szervezetnek nem voltak tagjai, építkezéseknél segítsenek majd. Nagyszabású rögtönzött erődöt és katonai tábort akarnak ugyanis felállítani a közeljövőben várható német támadások ellen.

A koporsó előtt karabínterik haladtak, mögötte pedig Balbo fehér lovát vezették. A gyászmenetben résztvettek a hatóságok, a hadsereg képviselői. Kétoldalt az anyaországbeli és az arab csapatok állottak sorfalat. Az útvonalat hatalmas tömeg szegélyezte.

Graziani vezértábornagy fasiszta szokás szerint búcsúzott Balbo vezértábornagytól és bajtársaitól. A koporsókat ezután a repülőtérre vitték; s innen az elesett hősök holttestét repülőgépen Olaszországba szállították. (MTI)

amely Egyiptomnak a háborúban való részvételére irányul. Az országgal szemben azzal a kívánsággal lépek fel, hogy változtatás megkormányát, mert ez nem fejezi ki a nemzet akaratát. Egyiptom érzelmait. A szövetségesek képviselői nagy sajnálatunkra olyan elavult eljárásokhoz folyamodtak, amelyet országunk a szövetség megkötése előtti időkből ismer. Azon a nézetben voltunk, hogy a szövetségesek magatartása Egyiptom ügyébe való beavatkozást jelent s érinti az ország függetlenségét. Akkor megkértem Öfelségét, hogy fogadja el a kormány lemondását.

va kijelentette, hogy az északirországi haderőt a legtöbb katonai előnyt biztosító módon helyezték el.

Dalton háborús gazdasági miniszter arra a kérdésre, hogy megtették-e minden szükséges intézkedést a német és olasz felfigyelést alatt álló francia terület zárlatára, azt mondotta: igen. (MTI)

Ujabb német repülőátmadás Anglia ellen

London, július 2. (Reuter.) Kedden este Északkelet-Anglia felett valószínűleg német gépek jelentek meg. A légvédelmi tűzérzés működésbe lépett. A repülőgépek nem dobtak le bombákat. Az egyik északkelet-angliai város legszűkebb negyedére nagyerejű robbanóbomba esett. A bomba öt ember megölt és sokat megsebesített, köztük több gyermeket. Több ház és egy iskolaépület súlyosan megrongálódott. Ugy tudják, hogy csak egy repülőgép repült el a város felett és csak egy bombát dobott le.

A TENGELYHATALMAK BÉKEPOLITIKÁJA DÉLKELETEURÓPÁBAN

Róma, július 2. (Magyar Távirati Iroda.) A délkelet-európai helyzetrel kapcsolatban illetékes olasz körökben ma ismét hangoztatják, hogy Olaszország e vidéken a béke fenntartását óhajtja. Olaszország baráti kapcsolatai — hangsúlyozzák ezekben a körökben — változatlanok maradnak és a tengelyhatalmaknak, valamint barátaiknak e pillanatban az az érdekük, hogy a béke Délkelet-Európában továbbra is megmaradjon.

Szövetséges állammá akarják átalakítani Jugoszláviát

Belgrád, július 2. (NST.) A jugoszláv közvélemény érdeklődésének homlokterében azok a közeli belső reformok állanak, amelyeket Cvetkovics miniszterelnök és dr. Macsek helyettes miniszterelnök jelentett volt be. Kétirányú reformról van szó, politikai, valamint társadalmi és gazdasági reformokról — mondják jólétesült körökben. Politikai vonatkozásban arról van szó, hogy szövetséges állammá alakítsák Jugoszláviát.

Ezt a célt a szerb-horvát kiegyezéssel s az önkormányzatú horvát hátság létesítésével megkezdett mű folytatása által érik majd el. Ennek az átalakításnak során hamarosan megalakul az önkormányzatú Szlovénia.

Dr. Korosec szlovén vezérférfinek a kormányba történt belépése részben ezzel a körülménnyel kapcsolatos. Később megalakul az önkormányzatú Szerbia is.

Az még nyílt kérdés, vajon sor kerül-e negyedik önkormányzatú szövetséges tartomány alakítására az olyan szerb-horvát vegyeslakosságú területeken, amilyen például Bosznia.

Társadalmi és gazdasági tekintetben azt tervezik, hogy új gazdasági rendet intézményesítsenek, mégpedig szövetkezeti alapokon nyugvó testületi állam alakjában.

Az ehez vezető úton mindenekelőtt a meglévő jugoszláv szövetkezeti szervezetekre éntúntanak.

Csehszlovákia után megkezdődött Románia feloszlása is

állapították meg a magyar képviselőházban — Ennyire sohasem volt még egységes a magyar közvélemény

Budapest, július 2. A képviselőház keddi ülésén Tasnádi Nagy András elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Vályi Lajos képviselő elhunytáról. Emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. Bejelentette az elnök, hogy Rajniss Ferenc indítványt nyújtott be a zsidó ingatlanok megszervezésével kapcsolatosan és más bírtokpolitikai intézkedések módosításáról.

Ezután Közl-Horváth József napirend előtti felszólalásában szóvalta az erdélyi magyarság helyzetét. — Isten malmai lassan, de biztosan őrlenek, — mondotta. — Húsz évi megaláztatás után megértjük végre, hogy Csehszlovákia után megkezdődött a másik természetellenes államtákolmány: Románia feloszlása is. Bizonyos vagyok abban, hogy nagy barátaink: Olaszország és Németország elismerik a magyar igények jogosságát és megfelelő pillanatban elősegítik azoknak kielégítését. Bizonyos, vagyok abban is, hogy a magyar kormány tudja teljesíteni kötelességét ezekben a történelmi napokban, mégis felhívom a kormány figyelmét néhány jelenségre, amelyek állandóan rettegettséget tartják az erdélyi magyarságot és amelyek megoldására a határöntúli magyarsággal együtt érez a csonkaország népe. Ezek a jelenségek a román Nemzet-Párt alkotmánya szerint: a magyarságnak és általában a kisebbségeknek semmiféle jogaik nincsenek és ki vannak szolgáltatva az ország közgazgatásnak. Bukovinából és Besszarabiából tízezerszára özünlenek a menekültek. Ugy látszik, hogy a román kormány ezeket Erdélybe irányítja azért, hogy alkalmuk legyen a magyarságnak még meglévő bírtokállományát is megtépázni. A katonai rekvirálások már a szabad rablás jellegét kezdik ölteni s a magyarság köréből megkezdődött a tuszok szedése. Román katonai raktárakból már eddig is ezerszára osztottak ki gépfegyvereket oláh parasztok között azzal az utasítással, hogy — ha a magyarok megmozdulnak — le kell őket gyilkolni. Románia — úgy látszik — a felbomlás állanotába jutott. Napok kérdése csak, hogy felbomoljék a belső rend és kötelességemnek érzem ezekre a jelenségekre most felhívni a kormány figyelmét. A magyar közvélemény ebtlen a kérdésben határozottságot vár, hozzátevé azt is, hogy a kormány mögött áll mindenki, ha kell eselekedni. Ennyire soha sem volt egységes a magyar közvélemény és minden magyar kézz mindén áldozatra. A felelős román körök felé kiáltjuk, hogy minden kisültt magyar könnyért, minden kiöltött vért százaszorosán fogunk visszafizetni.

Tizenkétmillió magyarnak minden szívverése együtt érez az erdélyi és elszakított területek magyarságával, értük mindenre kész, megvédeni, segíteni őket egész addig, amíg el nem következnek rövidesen az egyesülés, a viszontlátás gyönyörű pillanata.

A képviselők nagy éljenzéssel és tapsal fogadták Közl-Horváth beszédét. Ezután 24 tagot választottak a 36-os országos bizottságha. Elhatározták, hogy a legközelebbi ülést csütörtökön délelben tartják meg, amikor a további teendőkről határoznak.

Matolesy Mátyás szólalt még fel és hangoztatta, hogy az egész magyar társadalom, partokon felül, a legnagyobb magyar kérdésben egy tömbb és egy testté olvadt. Hálával gondolunk azokra, akik a nemzeti szocializmus és fascizmus feszítő erejével, katonai hatalmával a versaillesi és trianoni bilincsek ketté tépték, akikről tudjuk, hogy a magyarság legnagyobb barátai, bennünket legjogosabb követelésünkben támogatnak és velünk egy véleményen vannak, amikor mi Erdélyt visszaköveteljük. A magyarság soha ilyen erős és egységes nem volt, mint ezekben a történelmi időkben.

Az ülés végén a képviselők a Himnusz énekelték el.

A BÍRÓSÁG ELKOBOTTA DVORÁK NORBERT 150 KILO SZINARANYÁT

Ismeretes az a nagyszabású valutabűnper, amelynek középpontjában a Scheid-cég főnöke, Dvorák Norbert állott, akit a bíróságok 1.330.000 pengő vagyoni elégtételt megfizetésére köteleztek. A nyomozás során a detektívek Dvorák villájában egy kőrtfa alatt 110 kiló aranyat találtak és a Scheid-cég budapesti főkájának pincéhelyiségében szintén 40 kiló aranyat fedeztek fel. Az ügyesség indítványozta, hogy a 150 kiló aranyat a bíróság kobozza el a kincstár javára. A büntetőtörvényeseken Andrásfay-tanácsa a megtartott tárgyalás után elrendelte a 150 kiló arany elkobzását.

A KURIA IS HALÁLRA ÍTELTE A TÖBBSZÖRÖS GYLKOSSÁGGAL VÁDOLT STOFFKÓ NÁNDORT

MOT. Stoffkó Nándor tanító, volt vnedéglős 1919 tavaszán, amikor megszállták az Alföldet mintegy terrorcsapat parancsnok több embert agyonlövetett, egyet pedig megkínzóttatott. Emiatt a Felvidék visszacsatolásakor kézkereült Stoffkót a miskolci törvényszék, majd a debreceni tábla is kötéltáti halálra ítélte, a Kuria ma a halálos ítéletet jogerőre emelte. A határozat kihirdetése után a Kuria kegyelmi tanácsa alakult át és zárt ajtók mögött hozta meg döntését a védő által beterjesztett kegyelmi kérvényre.

Berei Soó Rezső debreceni egyetemi tanárt a német Természettudományi Akadémia tagjává választotta

A magyar tudományos világ ószinte örömmel értesül arról a ritka értékes kitüntetéséről, amelynek részese dr. berei Soó Rezső a debreceni Tisza István Tudományegyetem illusztris professzora. A Halléban székelő Német Természettudományi Akadémia most hivatalos értesítést küldött berei Soó Rezsőnek, a debreceni egyetem nyilvános rendes tanárának arról, hogy az Akadémia legutolsó ülésén egyhangúlag tagjává választotta. Hogy a tudományos munkásságnak milyen magas elismerését jelenti ez az akadémiai tagság, mi sem bizonyítja jobban, hogy az akadémia elnöke Abderhalden professzor sajátkezű aláírásával tudatta a német akadémia örvendetes döntését megválasztott új tagjával. Magyar vonatkozásban még annál jobban megnő ennek a kitüntetésnek az értéke, ha számításba vesszük, hogy a magyar tudósok közül legutóbb gróf Teleki Pál miniszterelnököt érte ez az elismerés, akit az elmúlt esztendőben választott meg a Német Természettudományi Akadémia világszerte elismert tudományos munkásságának honorálásául rendes tagjai sorába. A miniszterelnök és berei Soó Rezsőn kívül mindössze még egy magyar tagja van, értesülésünk szerint ennek a hallei akadémia-

A debreceni Tisza István Tudományegyetem tanárikarának hírnevét is emelő kitüntetés, hosszú tudományos munkásság érdemét jutalmazza, különösen abban a vo-

natkozásban, amit berei Soó Rezső a német-magyar tudományos és kulturális kapcsolatok kiépítésében végzett. A mult esztendőben ugyanis a német kormány meghívta dr. berei Soó Rezső egyetemi tanárt a német egyetemeken való előadássorozat tartására. A köningsbergi egyetemen két hónapig működött ekkor a kitüntetett professzor, — mint vendégelőadó, azután a berlini, hallei és stuttgarti egyetemeken folytatta előadásait. Ugyancsak a mult évben a müncheni egyetem is meghívta vendégprofesszorául, a közbejött háború miatt azonban ez az újabb előadássorozat elmaradt. De irodalmi téren is értékes munkát fejtett ki a német-magyar tudományos élet ápolása révén. A német természettudományi akadémia éppen legutóbb adta ki berei Soó Rezső egyik nagyobb munkáját és ennek a könyvnek megjelenése után hozta meg egyhangú határozatát az akadémia amellyel tagjai sorába iktatta. Dr. berei Soó Rezsőt egyébként több mint 15 éves kapcsolat fűzi a német tudományos világhoz, két évet töltött Berlinben, azonkívül számos tudományos előadást tartott a német tudományos intézetekben. Berei Soó Rezső megválasztása a német akadémia tagjává nemcsak tudományos körökben, hanem közelebbről Debrecenben is általános örömet és meglepedést keltett és ebből az alkalomból sokan keresték fel a fiatal tudás professzort ószinte jókívánságokkal.

A Fazekas gimnázium értesítője

A szokott csinos formájában jelent meg a debreceni m. kir. állami Fazekas Mihály-gimnázium (VI. o. reál-gimnázium, VII—VIII. o. reáliskola) 67. Évkönyve az 1939—40. iskolai évről, amelyet Ur Márton igazgató tett közzé gondos összeállításban.

Az Évkönyv magába zárja a most végződő tanév változatos és eseményekben gazdag történetét. Szól Majoros Béla nyugalmazott tanár kitüntetéséről, aki a közoktatás terén szerzett érdemei elismerésül igazgatói címet kapott. Elismerő és szívből jövő ószinte szavakkal méltatja Balczér György r.-tanár pályafutását, aki nyugalomba vonult az év végével és Debrecenből is elköltözik. A kitűnő tanár és festőművész páratlan összhangba tudta hozni egyéniségében a tudományt és művészetet és élete tökéletes harmóniája volt a tanárnak és művészeknek, amely két foglalkozást a közvélemény olykor-olykor szembeállít egymással, egyiket a másik rovására.

Majd Jesch Mátyás igazgatóhelyettes, tanulmányi felügyelő tollából hűséges szavakkal méltatja az Ertesítő Ur Márton igazgató negyedszázados pedagógiai pályafutását, amelyről a tanári testület a tenévszáró ünnepélyen a szülők és ifjúság bevonásával ünnepélyes alakban kívánt megemlékezni, de amelyet éppen az ünnepelt kívánságára halasztott el egy alkalmasabb időre.

Az Ertesítő ismerteti a tanári testület értékes tudományos, irodalmi, művészeti és társadalmi működését, amely szerint a tanári kar az iskolai hivatalos oktatói és nevelői munka mellett az ilyen-nemű kívánságoknak is megfelel, sőt tülemelkedik a szokott méreteken. Bepillantást nyújt az évi beszámoló az ifjúsági egyesületek eredményes működésébe és végül közli az intézeti bajnoki versenyek szép eredményét.

A tanulók érdemsorozata rovat szám szerű vallomást nyújt a tanulók előmeneteléről, rendszeretéről és magaviseletéről. Kitűntek, illetőleg jelesek lettek a következők: Nagy Jenő és Pikó József I. o., Magyar Kálmán és Szabó Endre II. o., Balogh Endre, Erdő Sándor, Nagy Ferenc, Papp László, D. Szabó László III. o., Zabos Péter IV. o., Csabai Tibor és Kozempel Dezső V. o., Meszlényi Iván VI. o., Beregszászi Károly, Gábor Aurél, Lévai Zsigmond VII. o. tanulók.

Az érettségi vizsgálaton jól éretek lettek: Koren Pál, Kovács Illés, Kovássy Gyula, B. Nagy Sándor, Nádasdi József, Sági Zoltán, Szabó Lajos, Zalánfy László.

Pénzjutalmat kaptak: Szabó Lajos VIII. o. t., Szilágyi Béla VII. o. t., Balogh Tihamér VII. o. t., Szilágyi Dezső VI. o. t., Lévai Zsigmond VII. o. t., Zalánfy L. VIII. o. t., Meszlényi Iván VI. o. t., Domokos Ferenc V. o. t., Gábor Aurél VII. o. t., Szabó Endre II. o. t., Tóth Károly VII. o. t., a Reáliskolai Diákszövetség vagyonából Sütő Béla, az intézet egykori jeles tanítványa, Kozempel Dezső V. o. t., Meszlényi Iván közalkalmazotti segélyben részesült. Debrecen sz. kir. város részéről pénzsegélyben részesültek: Keresztes Jenő II. o. t., Béres Imre III. o. t., Somlyai Andor IV. o. t., Bodnár Miklós VIII. o. t., Szabó Lajos VIII. o. t., Lázár János VI. o. tanuló. Horthy Miklós-ösztöndíjat élvezett folytatólagosan Beregszászi Károly VII. o. t., Lévai Zsigmond VII. o. t. Debrecen sz. kir. város városrészéről segélyben részesültek: Szatmári Zoltán II. o. t., Kozempel Dezső V. és Szőke Barna tavalyi IV. o. tanuló, Bodnár Miklós VIII. o. tanuló, akinek részére a református egyház is utalt ki segélyt.

Könyvjutalmat kaptak: Nagy Jenő I. o. tanuló, Magyar Kálmán II. o., Balogh Endre, Erdő Sándor, Nagy Ferenc, Papp László, D. Szabó László III. o., Zabos Péter IV. o., Kozempel Dezső, Csabai Tibor V. o. tanuló, Reményi József, Szabó János VI. o., Beregszászi Károly, Gábor Aurél VII. o. és Kovács Illés VIII. o. tanulók.

Nem hiányozhatik azonban a Fazekas Mihály-gimnázium idei Évkönyvének ismertetéséből az abban megjelent két kitűnő közleménynek legalább futólagos ismertetése sem. Az elsőt Ur Márton, az intézet igazgatója ismerteti dr. Riedl Frigyesnek, a budapesti egyetem volt nagy hírű irodalomtörténeti professzorának Csokonai Vitéz Mihályról szóló egyetemi tanítását. Ur Márton igazgató maga is hallgatója volt a kitűnő professzornak és közleményét saját jegyzetei után adja közre. A közreadó tárgyi hűséggel közli Riedl előadását, nem fűz hozzá semmit és ebben mi is követni akarjuk a komoly példadást.

Különösen érdekelhetnek minket azok az adatok, amelyek debreceni vonatkozásúak, mint az arkádiái porre vonatkozók, valamint azok, amelyek Csokonainak a Kollégiummal való ellentétét tárgyalják. Sajnos, helyszüke miatt a Riedl-féle tanítás csak felerészben jutott napvilágra az idei Évkönyvben. Reméljük, hogy a jövő évben folytatódni fog. A másik közlemény dr. Papp István egyetemi m. tanárnak a Fazekas-gim-

názium rendes tanárának beszámolója a VIII. osztályban tartott magyar irodalmi összefoglalásáról.

Dr. Papp István az intézethez távozó tanítványai előtt összefüggő, egységes egészbe tömörítette hazai irodalmunkat, amikor tanítványai előtt meggyőzően rámutatott arra, hogy irodalmunk vezérével, főúttal: a nemzeti gondolat. Ez a mi irodalmunk központi problémája, formáló ereje. Magyar művet nem ért-

het meg az, aki nem a nemzeti gondolat szemszögéből veszi vizsgálat alá. A nemzeti gondolat szövege egybe irodalmunk minden jeles termékét a magyar ajkúval és történelemmel.

Az Ur Márton igazgató által közzétett ideai Évkönyv bizonyára érdekes és értékes olvasmánya lesz pedagógiai szaköröknek, de minden művelt magyar embernek is.

A debreceni nyugdíjas vasutasok választmányi ülése

A „MAVOSZ” debreceni nyugdíjas vasutasok helyi csoportja június 30-án választmányi ülést tartott Zonda Ferenc elnök az ülés megnyitása előtt a Kormányzó Úr Ófőméltóságát és családját ért gyászról a következő szavakkal emlékeztet meg.

„A lesújtó gyászeset alkalmából hálás hódolattal és szeretetteljes hazafias ragaszkodással tolmácsolom a magyar nyugdíjas vasutas társadalom nevében azt a mélyszégyes átérző ószinte részvétet, — melyben a Kormányzó Úr Ófőméltóságának és családjának vigasztalhatatlan bánatában a magyar nép millióinak együttes érzésével mi vasutasok is hódolatteljes tisztelettel osztozunk. Kérjük a Mindenhátót, hogy a Kormányzó Úr Ófőméltóságát és családját ért mélyszégyes gyásznunknak és bánatunknak fájdalmát egyhítette és

vigasztalja meg őket a magyar nép soha el nem múló hazafias szeretetsoha el nem múló hazafias szeretete, ragaszkodása és halála.”

A választmányi tagjai és Kormányzó Úr Ófőméltóságának gyászára vonatkozó megemlékező szavakat állva hallgatták és ószinte részvétüknek percekig tartó mély hallgatással adtak kifejezést.

Ezután az elnök a „Magyar Hírszekegy” és „Fogadalom” elmondása után a választmányi ülést megnyitotta és a folyó évi május 19-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének egyes pontjaira tette meg jelentését az azokra vonatkozó eljárás eredményéről.

Együtt tárgyi hiányában elnök az ülést — tekintettel arra, hogy legközelebbi ülés csak szeptember hónapban fog tartatni, — a megjelent tagoknak kellemes nyaralást kívánva, bezárta.

Az 1940. évi gyümölcsstermés feldolgozása céljából befőzési cukor juttatása

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur az 1940. évi gyümölcsstermés feldolgozása céljából szükséges befőzési cukor juttatása tárgyában 159.400—1940. IX. A.—2. szám alatt a következő rendeletet bocsátotta ki:

„A cukorellátás terén fennálló nehézségek következtében az ország egész lakosságát befőzési cukorral ellátni nem lehet. Ha a befőzési célokra rendelkezésre álló cukormennyiséget fejadagszerint kellene szétosztani, egy-egy családra olyan csekély mennyiségű cukor jutna, melynek felhasználása mellett számbevehető mennyiségű gyümölcs eltehető nem volna. A fejadag szerinti szétosztás azért nem volna célszerű, mert a lakosság jelentős része egyáltalában nem szokott túlíre gyümölcsöt eltenni, viszont a befőzési cukor felosztásánál lehetetlen ellenőrizni, hogy a kiosztott cukrot valóban befőzésre használják-e fel.

A fenti körülmények mérlegelése után a m. kir. kormány úgy határozott, hogy a befőzés céljára rendelkezésre álló, aránylag csekély mennyiségű cukrot nem fejadag szerinti osztja szét, hanem azt kizárólag a gyümölcsfeldolgozással foglalkozó konzervgyárak, gyümölcslé-készítők és egyes nagyobb gyümölcsös-sel rendelkező őstermelők részére fogja juttatni.

A befőzési cukor juttatásának feltételét az alábbiakban szabályozom:

1. Konzervgyárak befőzési cukorellátása

Azok a konzervgyárak, melyek a befőzési cukorból részesedni kívánnak, folyó évi július hó 4-ig jelentkezzenek a Magyar Konzervgyárak Országos Szövetségénél (Budapest, V. gr. Vigyázó Ferenc-u. 2. sz.) és ott jelentik be az igényelt mennyiségű cukrot. A később beérkező igényléseket figyelembe venni nem lehet. Az igénylés mellé kötelező nyilatkozatot kell csatolni, melyben az igénylő konzervgyár kötelezettséget vállal arra, hogy az igényelt cukrot kizárólag ideai termései gyümölcs feldolgozására használja fel, az igényelt cukormennyiségnek megfelelő gyümölcsmennyiséget fel fogja vásárolni és a felvásárolt gyümölcsöt f. évi október hó 15-ig fel is dolgozza; végül kötelezi magát az igénylő arra, hogy a juttatandó cukormennyiség tényleges felhasználása, továbbá a vállalt mennyiségű gyümölcs tényleges felvásárlása tekintetében aláveti magát a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal ellenőrzésének.

A Magyar Konzervgyárak Országos Szövetsége a beérkezett és az enlített nyilatkozattal felszerelt igényléseket továbbá három napon belül felterjeszti a Földművelésügyi Minisztérium IX/A.—2. (közlelmézési) ügyosztályához.

A tavalyi gyümölcstermelésből a konzervgyárakban rendelkezésre álló fél-

niszter Ur által rendelkezésre bocsátott cukormennyiségből kell feldolgozni.

2. A gyümölcslé előállításával foglalkozó gyümölcslésajtolók, szörpkészítők és üzemszerű lekvárfőzők cukorigénylése

A gyümölcslé előállításával foglalkozó gyümölcslésajtolók, szörpkészítők és üzemszerű lekvárfőzők igényléseiket az 1. pont alatt megjelölt határidőig a m. kir. Kertészeti Akadémiánál (Budapest, Nagyboldogasszony-útja XL. 45. sz.) nyújtják be. Az igénylésekhez ugyanolyan tartalmú nyilatkozatot kell csatolni, mint a konzervgyáraknak, azzal az eltéréssel, hogy az említett üzemek a m. kir. Kertészeti Akadémia ellenőrzésének vetik magukat alá.

3. Őstermelők befőzési cukorigénylése

Befőzési cukrot igényelhetnek végül azok az őstermelők, akik közszégyi bizonyítvánnyal igazolják, hogy:

1. eper, ribizli vagy málnából legalább fél kat. hold, cseresznye, meggy, körte, kajszin- vagy őszibarackból legalább két kat. hold termő gyümölcsösük van.

2. a saját termései gyümölcs feldolgozásához megfelelő felszereléssel és berendezéssel rendelkeznek.

Az őstermelők közül elsősorban azok igényeit fogom kielégíteni, akik az elmúlt évben is dolgoztak fel értékesítés céljából gyümölcsöt.

Azok az őstermelők, akik a fentieknek megfelelő, helyegmentes közszégyi bizonyítvánnyal felszerelt kérvénnyel befőzési cukrot igényelnek, a közszégyi előjárás által látalmazott nyilatkozatot is tartoznak igénylésükhöz csatolni, amelyben kötelezettséget vállalnak arra, hogy a juttatandó cukrot kizárólag ideai, saját termései gyümölcsük feldolgozásához fogják felhasználni és alávetik magukat a Gyümölcstermelők Országos Egyesülete (Budapest, V., Vilmos császár-út 76.) vármegyei gyümölcstermelési intézői ellenőrzésének.

Az őstermelők igényléseiket f. évi július hó 6-ig bezárólag a Gyümölcstermelők Országos Egyesületéhez terjesztik fel. A Gyümölcstermelők Országos Egyesülete az igénylések megbízhatóságát kétség esetében ellenőrzi, majd az igényléseket kimutatásba foglalva legkésőbb f. évi július hó 10-ig a m. kir. földművelésügyi minisztérium VIII./A.—3. (kertészeti ügyosztályához) terjeszti fel. Az igénylések beérkezése után fogja a miniszter úr a befőzési cukor szétosztási arányát megállapítani.

M. kir. földművelésügyi miniszter úr rendeletét azzal hozom az érdekeltek tudomására, hogy az őstermelők a rendeletben jelzett közszégyi bizonyítványait az I. fokú közigazgatási hatóságnál (Rendőrségi palota, földszint 46. számú terem) jelentkeztethetik, a rendeletben előírt nyilatkozatot ugyanott látamaztathatják.

Budapest, 1940. június 28.

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
„Aranygyal” Bánó Andor, Piac-utca 50. — „Reménység” Dr. Gődény S. örökös, Csapó-utca 22. — „Isteni gondviselés” Székely Adorján, Petőfi-tér. — „Sas” özv. Mandel Józsefné, Hatvan-utca 70. szám.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
A hőmérséklet ma országsszerte 25 fok alatt maradt, sőt Debrecenben csak 25 fokot észleltek, nyugaton azonban 27—28 fokig terjedt a felmelegedés.

JÓSLÁS: Gyengébb szél, kevesebb felhő, valószínűleg már eső nélkül. A hőmérséklet főleg keleten emelkedik. (MTI.)

Emlékezzünk

JULIUS 3.

1917. Kimagasló bátorságával tűnt ki ezen a napon Varga József volt szombathelyi 83. közös gyalogezredbeli pót-tartalékos tizedes, aki a Szeret folyó menti Batkó-nál végrehajtott éjjeli vállalkozást megelőzően igen ügyesen küzdött meg az oroszok drótkadályait. Alattuk robbantóanyagokat helyeztek el, majd az éjjeli vállalkozás végrehajtása alatt, rohamraja élén elsőnek rontott az oroszok közé, miközben egymaga körülbelül 20 orosz telt harcra képtelenné és azok géppuskáját elszakmányolta. Varga tizedes, aki már 36 hónapja volt a harcban, kétszer is megsebesült, a nagy, a kis ezüst és a bronz vitézségi érmet már kiérdemelte, e kimagasló magatartása elismeréseként az arany vitézségi érmet kapta jutalmul.

Felhívás a magyar nőkhöz!
Női önkéntes honvédelmi szolgálatra jelentkezés a Nemzeti Munkaközpont helyi szervezeténél, Ferenc József-út 83. I. emelet, délelőtt 10—1-ig és délután 5—8-ig.

Ma éjjel megszűnik a szesztilalom. Hirdetmény. Közlöm a város lakosságával, hogy a m. kir. Belügyminiszter Ur által elrendelt szesztilalom f. évi július hó 3-án éjjel 12 órakor véget ér. Debrecen, 1940. július hó 26. Polgármester.

A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara csütörtökön délután 3 órakor a kamara székházában rendezett közgyűlést tart Sesztina-Nagybákay Jenő felsőházi tag elnöklésével. Napirend előtt az elnök megemlékezik a kormányzói családöt ért gyászról. Majd a szokásos előterjesztések után fontos ipari és kereskedelmi problémák kerülnek megvilágításra és megtárgyalásra.

Erdey Róza komádi lakos az elmúlt nap Komádiban fürdés közben vízbe fulladt. Az ottani csendőrség jelentette a halálesetet a debreceni ügyészségnek, ahol megadták a temetési engedélyt.

Nyári gyorsíró-gépirótanfolyamra Naményi Z. Gyorsíróiskolába beiratkozhat. Rákóczi-u. 17.

A hentes és mészáros szakosztály kéréssel fordul az illetékes hatósághoz, hogy a jobb és silány marhahús között minőségbeli különbséget állapítsanak meg

A Debreceni Hentes és Mészáros Szakosztály a napokban husipari ügyekben fontos értekezletet tartott. A nehéz gazdasági helyzettel kapcsolatban olyan husipari sérelmeknek a helyrehozását tárgyalták, amelyek a híres debreceni tisztas ipart nemcsak anyagiakban érintik, hanem annak jóhírnevét is veszélyeztetik.

Vitéz Gábor László a Hentes Szakosztály elnöke súlyos szavakkal ecsetelte, hogy a jelenlegi állapot mellett szinte lehetetlenné válik a jobb minőségű marhahúsnak a fogyasztó közönség részére való kimérése, mert az aki üzletnek jóhírnevét a jóminőségű hús kimérésével fenn akarja tartani, nem hogy üzleti rezsijét tudná fedezni belőle, hanem amikor kalkulációját megcsinálta, deficit mutatkozik.

Oka ennek elsősorban az, hogy a jóminőségű hízott marhának az állatvásáron nagy ára van, ellenben a silány, jóformán csak kicsontozni való leromlott marhát a vásáron aránytalanul olcsó áron lehet megvenni s így ha kimérésre kerül a hús a jóminőségű marhát áruló mészáros a drágán vett árút kell, hogy eladja, viszont a silány marha húsa is éppen úgy nyomja a súlyt, a kimérési ára pedig alig pár fillérrel alacsonyabb az elsőosztályú marhahúsnál. Legalább is a közönség nem veszi észre sokszor hogy silány húst kap egyik-másik üzletben ugyanazon az áron, mint a jobb üzletekben, ahol tényleg jóminőségű húst szolgáltatnak ki.

Ez a probléma hova-tovább tűrhetetlen helyzetet teremt a debreceni mészáros iparban s éppen ezért hatósági beavatkozásra van szükség.

A Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársa a mészárosiparos társadalom panasza nyomán a helyszínen győződött meg arról, hogy tényleg komoly alapjai vannak ezeknek a jogos panaszoknak. A Vágóhídon szemtől szembe lehet látni a kirívó különbséget a két fajta hús között s éppen ezért a Vágóhídon vágási napon tettünk látogatást. Vitéz Gábor László a Hentes Szakosztály elnöke maga adott szakszerű felvilágosítást a jelenlevő nagyszámú hentes és mészáros iparosok egyhangú helyeslésétől kísérve arról, hogy miben rejlik a tisztas husiparosok sérelme.

Mindenekelőtt rámutatott arra, hogy az a mészáros, aki silány marhát vág, meg nem engedett haszonhoz jut azokkal a mészárosokkal szemben, akik súlyt helyeznek a levágott áru minőségére is. Nem vitás ugyanis, hogy a prima vágómarha élőszületi ára a vásáron csaknem kétszer akkora, mint a silány marháké. Kimérve azonban a

fogyasztóhoz alig pár filléres ártöbblettel kerül az elsőrendű áru is, azok tehát, akik silány marhát mérnek ki, csaknem kétszeres hasznot vágnak zsebre. A jobb husiparosok a silány fajta marhának a húsát üzletükbe be sem vihetik. Ok tehát ilyen hasznokra nem spekulálhatnak. Ebben rejlik tehát az a súlyos sérelem, amit a Hentes Szakosztály elnöke szerint a legsürgősebben reparálni kell.

Még érdekesebben világítja meg ezt a kérdést Szabó János vágóhídi állatorvos, aki elmondotta munkatársunknak, hogy óriási a különbség kalória és minőség szempontjából is az elsőrendű és silány marha között.

A jobb marhánál az összes izomzat át van szöve zsiranyagokkal, amely mindazokat a tápanyagokat tartalmazza, amelyek az emberi szervezetnél szükségesek. A silány minőségű marhahúsnál, vagy az állat betegsége, vagy rossz táplálkozása folytán az összes izomzat leromlik s így feléli mindazokat a tápanyagokat, amelyekre a húsévesnél az emberi szervezetnek a legnagyobb szüksége van. Az ilyen silány marhánál kevés százalékkal van fehérje és a szénhidrát, ami nagyon jól tudjuk, a hústáplálkozásnál egyik legnagyobb fontossággal bír. Ezért is van az, hogy egy kilogram silány marhahús tápértéke körülbelül egyenlő 25 deka jobb marhahús tápértékével. Le is fotografáltattunk egy jobb és egy silány marhát és megérdeklődtünk, hogy hogy aránylik a vételár egymáshoz. A silány marhának átlagos ára élő súlyban kilogrammonként mondják a jobb husiparosok, 25—30 fillérig áll, ezzel szemben egy jobb minőségű állat élő súlyban 70—75 fillér. A silány sovány hús a fogyasztó közönség részére kilogrammonként egyes üzletekben 80—120 fillér, a jobb marhahúsnak ára jobb üzletekben 124—140 fillér kilogrammonként.

Amint látható, jogosan teszik meg a szükséges lépéseket ebben az ügyben ezek a jobb husiparosok, mert a minőségbeli differencia olyan árkülönbözetet mutat, amely mellett ez a debreceni tisztas ipar csak kárát vallhatja. Ilyen körülmények között az a kérdés, vajon jól jön-e ki a fogyasztó közönség akkor, amikor 124—140 fillérig prima minőségű egészséges húshoz juthat.

A meg nem engedett haszon ott mutatkozik, amikor összehasonlítást teszünk a silány és jobb minőségű marhahús vétel és eladási ára között.

Ennek az áldatlan állapotnak a megszüntetésére az volna lehetséges, hogy az illetékes hatóság minőségi bélyegzővel látna el a huso-

kat, s az árkormánybizottság közbejöttével ármegállapítást csinálnának. Így volna megvédve a fogyasztó közönség és a husiparosok érdeke és kiküszöbölhető volna a meg nem engedett haszon is.

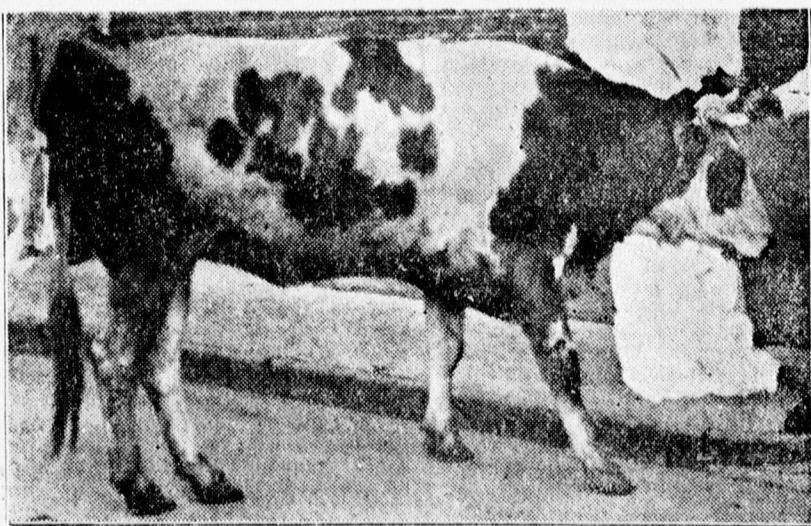
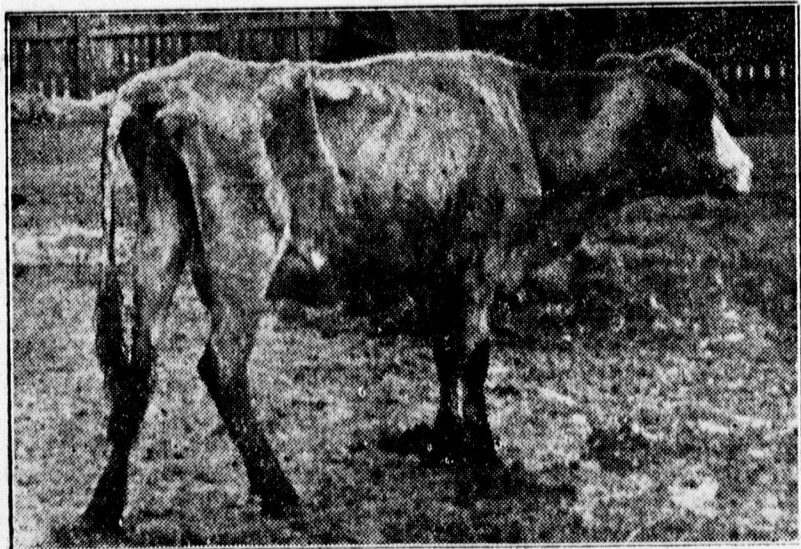
Az állattermelő gazda is jobban járna, ha feljavítva hozná piacra eladó marháját, mert pont dupla pénzt kapna érte.

— A debreceni utasok vezetnek Budapest idegenforgalmában. A MVS jelenti, hogy a székesfőváros statisztikai hivatalának április havi adatai szerint Budapest idegenforgalma a múlt év áprilisához képest emelkedést mutat, amely azonban kizárólag a belső idegenforgalom növekedésére vezethető vissza. A kiutazásban természetesen csak azok a vidékiek szerepelnek, akik szállodában, vagy penzióban szállnak meg. A törvényhatósági jogú városokból érkezettek számát tekintve, Debrecen az első, Szeged a második, Kassa a harmadik helyet foglalja el.

— Megverte, mert kérte az adósság visszafizetését. Nagy Imre miképercsi lakos nemrégiben állítólag kölcsönt adott Pásti Gábornak, azonban mindeztideig még nem kapta vissza a kölcsönadott pénzt. Most Nagy Imre és Pásti Gábor a miképercsi határban találkoztak és Nagy Imre kérte az adósság megadását, mire Pásti ütlegelést követően úgy, hogy Nagy Imrét súlyos állapotban vették orvosok kezelés alá. Feljelentés nyomán a debreceni ügyészség megindította az eljárást a verekedő miképercsi gazdálkodó ellen.

— A „tolvaj” megkerült, a károsult jelentkezzen. Az elmúlt napokban egy tiszafüredi utas kissé italos állapotban utazott el Debrecenből. Az állomásán amikor a váróteremből kiindult, hogy beszálljon a vonatba, a padon mellette levő csomagot is felvette és elutazott vele. Csak később vette észre, hogy más csomagját vitte el s azt beszállította azóta a debreceni rendőrségre, ahol a 67. számú szobában jogos tulajdonosa átvetheti. A csomagban egy fekete munkaruha van és egyöt kisebb ruhanemű.

— Elfogtak egy áltanítót Nyiregyháza. Ezzel a címmel legutóbbi cikkünk írtunk egy szélhámusról, aki Nyiregyháza öt száz mázsa nem létező debreceni terményt akart eladni. A szélhámos elfogtatása után azt is állította, hogy a nagykállói iskolában kiegészítő tanító volt. Azóta a nyomozás megállapította a tanügyi hatóságok bevonásával együtt, hogy az elfogott áltanító tanítói tevékenységet Nagykállóban nem fejtett ki. A valóság az, hogy a nagykállói volt református iskolászekei elnököt félrevezette és annak ajánlásával megjelent a református tantestületnél, hogy mivel pályáznai akar, harmoniumon szeretne próbálni. Erre kapott egy üres tanteremben levő harmoniumot próbára, közben azonban elfogták. Alkalmazásban tehát még ideiglenes minőségben sem volt soha.

Ez a két kép szemléltetően mutatja, hogy milyen óriási a különbség a silány és a jóminőségű vágómarha között

Debrecen szíve

A Vörös Kereszt javára Debrecenben is megvolt tegnap az utcai gyűjtés. Az eredmény a pénzügyi mérleg szerint bizonyára kielégítő aránylag. Van azonban ennek a gyűjtésnek erkölcsi mérése is. Tegnap Debrecen szíve tétetett a mérlegre. Megmérte. Mint ahogy a belklinikán a kardigráf műszere pontosan lerajzolja a szív működését s ebből a grafikonból szakember meg bírja állapítani a szív orvosi értékét, a tegnapi szív-mérlegelés Debrecen szívének az erkölcsi kardigrammját rajzolta le csendes figyelők számára. Ott álltam sokáig az egyik urna mellett és figyeltem a gyűjtést, figyeltem az adakozást. Sok-sok apró jelenségben rajzolódtak le előtttem Debrecen szívének a kardigrammja. Nagyon jellemző ez a szív-rajz. Mondok néhány esetet úgy, ahogy sorjában láttam. Jöttek mentek az emberek az urna előtt. Öregek, fiatalok, szegények, gazdagok, jól tápláltak és soványak, finom ruhások és kopott, rongyos ruhások is... Két természetes civis baktat az urna felé. Leri róluk a jómód... Kb. 100-100 kilogramos lehet mind a kető... Felcsillan a gyűjtők szeme. Itt lesz a gavallos adomány! Két hölgy siet eléjük persellyel, jeggyel... Oda se néznek. Az egyik legyint a kezével és rendíthetetlen nyugalommal baktatnak hazafelé. Utánuk falusiak jönnek. Három szegény asszony, meg egy mezit-lábas férfi. Tanyai béresember lehet az illető. Talán uradalmi eseléd. Az egyik hölgy odamegy hozzájuk és kér. A mezit-lábas szegény ember megáll. Gondolkodik. Előveszi a labji belső zsebéből kopott tárcáját, Bankó nincs benne, de a fenekéről előkotorász egy fényes, fehér pénzt. Húszfilléres. Odaadja a perselybe mozdulatlan, komoly arccal s megy tovább. Jön egy mosolygó katonatiszt. Mellén három jegy is. Piros, fehér és zöld. Egy kétpengős, egy egypengős és egy ötvenfilléres. Mosolyogva mondja, hogy neki ugyan már van három is, de azért még egyet megvált szívesen. Pedig ő még vért is ad szívesen, ha arra kerül a sor. Neki van hazája. Jön két italtól leány. Csupa üdeség, szépség. A ruhájuk esinos, új. Bizonyára ilyen külső szép helysőt takar. Két hölgy is eléjük megy. Főnyesen, szinte gúnyosan elhárítják maguktól a perselyt. Tovább menve kétszer is hátrazéznak vilogva. Megáll az urna mögött egy igen kopott, szakadozott ruhás szegény ember. Arcáról leolvasható a sok gond és nékülözés. A mellénye zsebéből kivész egy kis, gyűrött papíresomogót. Csupetnyi az egész. Ebben van a pénze. Lassan kiolvas belőle 5 drb. kétfillérest és egy drb. 10 fillérest, összesen húsz fillért. Az ebédje árát. A hölgyek meghiúsítottan tartották a perselyt, olyan „nagy-nak érezték az adomány értékét. Gyászruhás nő jön az urna felé. Nem is várja, hogy kérjék. Magától odalép s egy ezüstpénzt dob a perselybe. Boldogan megy tovább, holdog, hogy adhatott a Vörös Keresztnek. Jönnek-mennek az emberek. Sokan inkább csak „mennek“. Nem látják az urnát, nem hallják a fáradhatatlan kérést. Pedig némelyiktől sokat vártak a sokszor esalódó hölgyek. Uraktól, dá-maktól. Az egyik dáma, akinek a férje jó jövedelmű vállalat tulajdonosa, még meg is jegyezte: „Jó volna, ha nekem is adna valaki!“ Jön egy szegény református teológus. Már mondanak akartam a hölgyeknek, hogy őt ne kérjék, de késő volt. Már két perselybe is tett. De még egy fűrge, 10 éves kis lány is odaugrik perselyével. Erre a teológus a harmadik perselybe is dob több fehér pénzt mosolyogva. Most egy hosszú szakállú ember jön nadrágzsebben tartott kézzel. Úgy tesz, mintha tovább akarna menni, de az első kérésre automatikusan kirántja kezét a nadrágzsebből és a kézzel tartott négy fillért bedobja a perselybe. Továbbmenve másik négy fillért vesz elő a mellényzsebből és újra nadrágja zsebébe csúsztatva megy tovább, elkészülve újabb „rohamba“. Jönnek-mennek az emberek. Folyvást hangzik a kérés: a Vörös Keresztnek kérünk egy-pár fillért!... És Debrecen szíve megérdül egyenként másképen s másképen. Csodálatos ez a grafikon! Azt mutatja, hogy ennek a szívnek egyik fele teljesen jó és ép, de a másik fele el van meszesedve, nem érez... A megfigyelésem azt bizonyította, hogy azok az emberek, akik már tudják, mi a Vörös Kereszt és akik már nem egyszer, de sokszor átérték a szenvedéseknek a különféle fajtáit, amelyeken éppen a Vörös Kereszt akar segíteni, azok a bibliai szegény asszony készségével adtak. Akik pedig még nem tudják, mi a szenvedés és akik nem tudják, hogy a segítő készség jelenti az emberi mivoltot, azok nem adtak. Adja Isten, hogy ne kelljen majd nekik igénybe venni a Vörös Kereszt segítségét és ne kelljen nekik személyesen megtapasztalni, mi a szenvedés? **PASS LÁSZLÓ**

Jégverés előtt biztosítsd termékedet!

Szép eredménnyel végződött az IBUSz múlt évi működése

A Magyar Vidéki Sajtótudósító Budapesti jelentéssel, hogy most tartotta az IBUSz Rt. 1939. évi közgyűlést, amelyen Senn Ottó bejelentette az IBUSz elnökségéről való lemondását s ugyanakkor az igazgatóság egyhangúlag Láner Kornél m. kir. tanácsost, a MÁV ny. elnökét választotta meg az IBUSz elnökévé.

Az IBUSz múlt évi működése minden tekintetben szép eredménnyel végződött. A vagyontételek összesen 10,916.045.19

pengőt tesznek ki. Ezzel szemben 2 millió 400.000 pengős részvénytőkén kívül 128.000 pengő tartalékalappal és 622.852.62 pengő értékesítés tartálékalappal rendelkezik a vállalat. A hitelezők 7,649.945.78, az átmeneti tételek 10.758 pengővel szerepelnek.

A kiadások és bevételek egyenlegeként 95.488.21 pengő nyereség mutatkozik, amelyből a részvényeseknek 2.50 pengő osztalékot fizet a részvénytársaság.

GÖRE GÁBOR VISSZATÉR. EGY ELTÉVEDT GÖLYŐ. Ma és holnap fél 7-9 órakor a „METEOR“ mozgó műsora. Izgalom! Humor! Jókedv!

Néhány szó a levante intézményről

Az emberiség történelmének egyik legválságosabb szakát éljük. Országok tűnnek el Európa térképéről szemünk-látára, bámulatosan rövid idő alatt. Két év óta a német véderő soha nem képzelt, nem álmított eredményeket mutatott fel.

Mi adja az erőt ehhez a rendkívüli teljesítményhez?

Az, hogy húsz év óta minden német egy cél érdekében dolgozik. Lelkiismeretes, fáradhatatlanul, okos tervszerűséggel. Ez a cél: Nagy-Németország.

Ennek a célnak a szolgálatába állították az ifjúságot. Erre a feladatra neveltek gyermekkorától kezdve, gondval, szeretettel és tervszerűen.

Belenevelték kiálthatatlanul a faji öntudatot és azt, hogy Németországnak újra nagyhatalomnak kell lennie. Így a esoda már nem is csoda, hanem húszévi kemény, lelkiismeretes és egységes munka most termi a gyümölcsöt.

Ez a mindent elsöpörő, ellenállhatatlan lendület észszerű magyarázata.

Az ifjúság nevelése! Igen, az ifjúság tervszerű nevelése, előkészítése nagy és szent feladatok megoldására.

Ebből a munkából ki kell vennie a részét a társadalom minden egyes tagjának.

Most érkeztünk el a levante-intézményhez, a haderőnkívüli előképzéshez. Európában az elsők között voltunk, akik felismerték az ifjúság előkészítésében rejlő nagy lehetőségeket. A magyar levante előbb megszületett, mint az olasz Balilla és a német Hitler Jugend.

A levante intézménynek, a haderőnkívüli kiképzésnek a célja, hogy testben és lélekben erős katonát, majd jó magyar honpolgárt adjon a nemzetnek.

Észközei a heti ügyorás kötelező levante-foglalkozás és a levante egyesületi élet.

Jóllehet, a törvény szigorú büntetésekkel sújtja a mulasztó levanteit, vagy a mulasztásért felelős hozzátartozót, munkaadót, mégis ne a törvény szigorára, hanem a magyar nemzeti öntudat legyőz a hatóerő, amikor ifjainkat foglalkozásra küldjük.

Sokkal nagyobb munka vár a társadalom minden egyes tagjára a Levante-egyesületi életben.

Ennek eszközei: a Levante Otthon és a Levante-egyesületi szakosztályai.

A Levante Otthonok hasznos szórakozást nyújtanak az ifjúságnak. Növelik az együvé, egy családba tartozás érzését. Akiknek nincs, azoknak otthont, akiknek van, másodikként otthont nyújt. Nagy jelentősége, hogy lehetőséget ad a nevelés legnagyobb ellensége, a csavargás leküzdésére.

Fokozottabb a jelentősége a Levante Egyesületek szakosztályainak. Sportszakosztályok: atletika, labdarúgó, birkózó, ökölvívó, céllövő, úszó stb. mind az ifjúság testi nevelését célozzák. Szépirodalmi szakosztályok az irodalom és a művészetek művelésére, előadások minden tárgykörből, ami után csak az ifjúság érdeklődik, lelki előkészítés. Eltérőhivatásra előkészítő szakosztályok: nyelv-, gépiró-, gyorsíró- stb.

kozsra való tekintet nélkül együtt van az egész magyar ifjúság. 12 éves korától 23 éves koráig. Ha azt akarjuk, amit például minden magyar embernek akar-nia kell, hogy új, egységes magyar társadalom legyen, itt kell kiszélesíteni a nemzetnevelő munkát.

A társadalom minden egyes tagjának be kell ebbe a munkába kapcsolódnia. Kötelessége kivennie a részét ebből a munkából minden magyarnak, hogy mi is, mint létünk folyamán nem is egyszer, újra képesek legyünk csodákat művelni.

Előttünk a példa. Adva a lehetőség. Ha igazán akarjuk: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

VAKMERŐ ZSEBTOLVAJLÁS TÖRTÉNET A ZSUFOLT VONATON

Vakmerő zsebtolvajlásról tett jelentést a debreceni rendőrségen Szabó Gáborné Eötvös-utva 89 sz. alatti lakos. Férje Szabó Gábor az elmúlt nap Budapestre utazott és nagyobb összegű pénzt is vett magához. Az állomáson még megváltotta a jegyet a nála levő pénzből, majd beszállt a vonatra s csak később, amikor már közel volt a fővároshoz, vette észre, hogy hiányzik kabátjának belső zsebéből a pénztárcája, amelyben nyolcszáz pengő készpénze volt. Értesítése után a felesége megtette a feljelentést a debreceni rendőrségen a zsebmetsző kézrekerítésére, aki vagy az állomáson a jegyváltás után, vagy a vonathan kiemelte pénztárcáját. Ugyanakkor a károsult Szabó Gábor a budapesti főkapitányságon is jelentést tett a zsebmetszésről.

Harcba száll a textilszakma a lánc-kereskedelem ellen. A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti Budapestről, hogy kereskedői körök úgy vélik, miszerint a jelenlegi ármegállapítás szűk hasznó-tételei mellett helyesebb, ha minél kevesebb kéz bonyolítja le a forgalmat. — Ezért a kereskedők arra törekednek, hogy a gyáros-kereskedő-közönség láncolatából kapcsolják ki az üzleti forgalom lebonyolítása szempontjából szükségtelen kezeket. Remélhető, hogy a textilszakmának ez az egyszéles törekvése sikeres lesz.

Egy debreceni vállalat igazgató 500 pengőjének sorsa. A debreceni rendőrségen az elmúlt nap jelentést tett az egyik debreceni részvénytársaság igazgatója, hogy a vasúti állomáson, a második osztályú jegyet kiszolgáltató pénztárfülke előtt jegyváltás után otfelejtette levélpénztárcáját, amelyben 540 pengő papírpénz és értékes okmányai voltak. A rendőrségen szemlélylést is adott arról a hölgyről, aki nyomban utána váltott jegyet és aki állítólag az otfelejtett tárcát magához vette. Tekintve, hogy eddig még sem a rendőrségen, sem az állomás illetékes osztályánál nem szolgáltatva be a tárcát, ezúton is felhívja a rendőrséget, hogy a komoly következmények elkerülése végett saját érdekében azonnal szolgáltatassa be. Egyéb-ként a károsult a pénz beszolgáltatójának, vagy a nyomravezetőnek háromszáz pengő jutalmat ajánlotta fel.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Gyászrovat

ELHUNYT GAZDASÁGI AKADEMIAI TANÁR

Gass Gyula ny. gazdasági akadémiai tanár, h. igazgató ma hajnalban a klinikán elhunyt. Temetése csütörtök délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából római katolikus egyház szertartása szerint, korábban elhunyt, most átszállított szeretett fia hamvai mellé. Elhunyt bánatos özvegyét, leányát és kiterjedt rokonságát lo-rította gyászba. (Minden külön értesítés helyett.) Temetését Fehértői vállalata rendezi.

Pápai Lajos életének 85. évében elhunyt. Temetése csütörtök délután 11 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából Fehértői vállalatának rendezésében.

Nyírán János 30 éves földműves temetése szerdán délután lesz a Köztemető ravatalozójából Fehértői vállalatának rendezésében. Dégenfeld-tér 4.

Kiss Róza 45 éves korában elhunyt. Temetése szerdán hat órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Timár-utca 9. Gebauer cég rendezi.

Monori Róza 45 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután fél 5 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési vállalat.

Papp Sándor 59 évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. Lakás: Király Ferenc-utca 6. sz. Temetését Bartha vállalata végzi.

Köszönetnyilvánítás: Mindazoknak a rokonoknak és jóismerősöknek, akik szeretett édesanyánk, — nagymamánk, testvérünk, anyósunk, özv. Balla Sándorné temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, vagy csokrot helyeztek, jöleső részvételeikért fájó szívvel mondunk igaz köszönetet. A Balla Testvérek.

Előkelő fővárosi nagyvállalat debreceni fiókja részére lehetőleg érettségizett, intelligens

gyors- és gépirónót

keres. Az állás esofleg később nyugdíjkorosztályra jár. Pályázatokat „Legalább 150 szótág“ jellegre a kiadóhivatalba kérünk.

Leesett a hintáról és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Páll Erzsébet 17 éves Viola-utca 26. sz. alatti lakos, akft a baleset után nyomban kiszállították a sebészeti klinikára, mert igen nagy belső fájdalomokról panaszkodott.

Térzene a Déri-téren. Holnap csütörtökön július 4.-én a m. kir. „Boeckay István“ 11. hajdúezred fővezénekara Jakó Dezső hadtest-karmester vezényletével, délután fél 7 óratól fél 8 óráig a Déri-téren térzenét tart a következő műsorral: 1. Weber: Bűvös vadász opera nyitány. 2. Mozart: Menuett az Es-dur szinfóniából. 3. Sindig: Tavasz zsongás. 4. Brahms: 7. és 2. magyar tánc. 5. Waldteufel: Estudiantina keringő. 6. Schubert: Kátone induló.

Közigazdaság

Az aprómagtermelés sorsa az árkormánybiztos kezében van

Írta: Tichor István földbirtokos.

A magyar gazdasági élet hálása lehet a vidéki napisaftónak, amely egy ideje helyt ad hasábjain az aprómagtermelés körül felmerült problémák megvitatásának. Eppen ideje volt már annak, hogy ezzel a nagyfontosságú kérdéssel behatóan foglalkozzunk, hiszen senki sem tagadhatja, hogy a heremag és fűmagfélék termelésének fokozása valóban elsőrangú agrárérdekek, amely egyrészt kiválóan alkalmas az ország fizetési mérlegének megjavítására, másrészt a termelő jövedelmét is alaposan fokozhatná.

Kívánatos lenne tehát, ha erős propaganda indulna meg a gazdák körében az aprómagtermelés fejlesztésére. Az értelemes magyar gazdákkal könnyű lesz megérteni, hogy a világpiaci viszonylatban is elsőrangú minőségű magyar aprómagvak szinte korlátlan mennyiségben helyezhetők el főként az északkeurópai és bizonyos tengerentúli piacokon s annak a kézzelfogható bebizonyítása sem nehéz, hogy milyen óriási a különbség az aprómagtermelés és a gabonatermelés jövedelmezősége között. Ha az aprómagtermelés csak közpese, vagy éppen gyengéközepes eredményt ad, még mindig négyszer-ötször annyit kereshet a gazda rajta, mint ha hasonló területen rekordtermése van gabonafélékből. Igazuk van tehát azoknak, akik még bizonyos hatósági pressziót is szívesen látnának az aprómagtermelés növelése érdekében, hiszen ma — és még ki tudja meddig — az irányított gazdálkodás korát éljük. De igazuk van azok-

nak is, akik a sajnálatos tapasztalatok egész sorára való hivatkozással azt állítják, hogy nem sokat ér addig a leghevesebb propaganda sem, amíg a magyar aprómag a legvadabb spekuláció tárgya lehet és a termelő évről-évre azt látja, hogy ráhárul a termelési kockázat sokszorosan túlnyomó része, viszont a haszon javarésze — sok-sokmillió pengő — néhány nagykereskedő kezébe vándorol. Ezek a nagykereskedők kitűnő szakmai összeköttetésüknek fogva jól ismerik a világpiaci árak alakulását s mivel a budapesti tőzsdén kartelszerűen lépnek fel: hatalmas tőkékkel fogva játssza könnyedséggel befolyásolják az árfolyamokat olyképpen, hogy ősszel, amikor a gazda az aprómagtermést betakarította, a lehető legalacsonyabb árfolyamon vásárolják azt össze, tavasszal pedig, mikor az export kezdődik s mikor a gazda vetőmagot akar vásárolni, toronymagásra emelik az árakat.

Ha a kormányzat nagyon helyesen gondoskodott arról, hogy a gabonamagvak ára minimáltassék s a magyar gabona ne legyen többé tőzsdéi üzerek játékszere, a nagyszerűen dolgozó árkormánybiztoság most egy tollvonással teljes rendet teremthetne az aprómagvak áralakulása terén s ebben az esetben bizonyosra vehetjük, úgy megnőne gazdáink aprómagtermelési kedve, hogy már a következő esztendőre legalább a háromszorosára szaporodna az aprómagokkal bevetett terület.

tus 11.45—11.80 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), Szlovákia 11.55—11.90 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), leu 3.20—3.40, leva 3.30—3.60, lira 17.40—17.90, német márká —, norvég kor. —, svájci fr. 76.90—77.90, svéd kor. 81.70—82.70.

EGÉSZSÉGÜNKET ÖVNI ELSŐ KÖTELESSÉGÜNK!

Dr. MÜLLER VILMOS művei

A tüdőbaj megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel . . . P 3.—
Az asztma gyógyítása . . . P 1.30
A meghűléses betegségek megelőzése a cseesemőkorától az aggkorig . . . P 1.20
Kaphatók a Debreczeni Ujság—Hajdúföld kiadóhivatalában, Ferenc József-út 56. Telefon: 21—90.

Munkaadók figyelmébe. Felhívja a városi adóhivatal a munkaadókat, hogy alkalmazottaikat a városi adóhivatalban minden hónap 25. napjáig 2 példányban a munkaadó által kitöltendő, könyv- és papírkereskedésekben néhány fillértért vásárolható heti, vagy havifizetéses illetményjegyzéken feltétlenül jelentsék be a hetifizetéses alkalmazottak (iparosgedek stb.) után bejelentést kell tenni és alkalmazotti kereseti adót kell fizetni arról a hétről, amelyiken az alkalmazott 20 pengőt meghaladó összeget keresett a neki nyújtott természetbeni járandóságok egy heti pénzértékének és az azon a héten elért borralalóvétele és összegének a tulajdonképpeni készpénzfizetéséhez hozzáadásával. A havifizetéses alkalmazott pedig akkor jelentendő be, amikor, illetve amelyik hónapban a készpénzfizetés, természetbeni járandóságának egy

havi pénzértéke és borralaló, vagy kapupénz stb. bevétele együtt a 80 pengőt meghaladták. A munkaadó az alkalmazotti kereseti, külön és rokkantadót az alkalmazott járandóságából annak kifizetésékor nyomban levonni és a levont adót a városi adópénztárba az illetményjegyzék benyújtásakor befizetni köteles. A munkaadókat a városi adóhivatal időnként ellenőrzi és a mulasztó munkaadók-

kal szemben a legsúlyosabb megtorló intézkedéseket teszi.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál
Kiadja:
Művelődési Központ Rt.
Felelős kiadó:
Balogh István

APRÓHIRDETÉSEK

Házterületi alkalmazott

Mindenes

bentlakó, középkorú, felvétetik azonnal idősebb úrinőhöz. Honvéd uca 16. 1765

Állást kereső nők

Perfekt könyvelő bankpraxissal bevonulót helyettesít. Megkeresést „Öskeresztény” jelíggel kiadóhivatalba kér 1768

Betöltendő állás férfiaknak

Egy

festősegéd és egy nap-számolási felvétetik Hid uca 1. 1770

Erettségizett,

szorgalmas fiatalembert azonnal alkalmaznék jegyzői irodában. Vezetőjegyző, Sáránd. 1772

Bútorozott szoba

Különbejárattal

bútorozott szoba kiadó. Piac u. 77., I. 4. 1627

Szépen

bútorozott különbejárattal kétágyas szoba kiadó. Rothermere 21. 1754

Különbejárattal

udvari főberletli bútorozott szoba 20 P. Nap-u. 10. 1763

Kapualatti

különbejárattal utcai bútorozott szoba azonnal kiadó. Zúgó-u. 4. Reáliskolánál. Ny.

Kiadó lakás 1 szobás

Utcai

szoba, konyha, speiz július 1-re kiadó. Jókai-u. 22. Ny

Kiadó lakás 2 szobás

2-szobás,

kertre nyíló udvari lakás teljes komforttal kiadó augusztus 1-re. Cím: Bethlen-utca 49. sz. 1745

Kettő szoba

speizos lakás azonnalra kiadó biztos fizetőnek. Boldogfalva-u. 17. 1764

Kiadó

augusztusra háromszobás, fürdőszobás családi ház, víz, gáz. Faragó 15. 1773

Kiadó lakás 3-4-5 szobás

Utcai

háromszobás, fürdőszobás lakás kiadó azonnal. Szent Anna 55. 1769

Ajánlat

Horgonyi

fodrász, Szoboszlói-u. 4. Uj telefonszáma: 10-75. Uj 1436

Bagolyvár vendéglő gyönyörű ligetkertje megnyílt. Allandóan frissen csapott Dréher sörök, uradalmi fajborok, Kitűnő cigányzene. Hid-u. 14. Asztalfoglalás telefonon: 19—31. 1663

FÉRFI

felöltő- és öltönyzövegek, minden hozzávaló, férfi divatsport és galléros ingek olcsó árban.

Petriknél
Szent Anna-u. 5. sz.

Margit szálloda

a Halász-féle vendéglő udvarán (Margit fürdő mellett) Kényelmes szobák, olcsó árak. Közel a gyógyfürdőhöz, klinikához, kórházhoz. Fürdőzöknek, sportolóknak — kedvezmény, villamos megállóhely. Telefon sz. 10-24. 667

Némethy

cipész mesternél rendelésre gyógycipők és javítások szakszerűen készülnek. Simonffy-u. 1/c. 1888

Tölgytűzifa

ölenként kapható a szentgyörgyi erdőkitermelésben. Utalvány váltható Békési és Löw cégnél. Homokkert, Bánffy-u. 4. Telefon 19—45.

Tűzfűt, szenet

már most vegyen, hogy jó fűtőanyagja biztosítva legyen. Vágó József tűzifa- és szénkereskedőnél. „Margit” fürdő mellett. Új telefon 37—24. 1701

Hölgyeim!

Olcson is lehet elegánsan öltözködni! Győződjön meg üzletben, Dr. Révész Gézánné, Hangya-palota. 1673

Autókarossziák

javitása, dukózása, chromozása a Debreceni Vas-és Rézbútorgyárban. 1126

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Egy szoba, előszoba, konyha, vagy két szoba konyhás lakást keresek. Biztos fizető jelíggel a kiadóhivatalba kérem beadni. Ny

Nyaralás

Nyaralóknak

ideális helyen, strand, erdő közelében júliusra 1—2 személy részére bútorozott szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1536

Bútor

Hálószobák,

ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútorgyárban. Jó minőség, előnyös árak. Részletre is Hunyadi-utca 2. sz. alatt 1439

1.5 tonnás

Ford, 2 és 4 üléses DKW, Meray, Puch és DKW motorkerékpár alkalmi áron eladó. Szoboszlav. Széchenyi-u. 24. 1210

Birtokbérlet

Gondodon

Veréb-dűlő 46. számú tanya birtok bérbéradó. Értekezni dr. Mező Sándornál, kir. ügyvédségnél. 1676

Eladó házhely

200—300 □-ös telkek Poroszlav, Andrassy és Hadházi uccán eladók. Értekezni Debreceni Műkőgyárnál, Fürdő-u. 2. 1210

Eladó föld

Több

300 □-öles gyümölcsös parcellák eladók. Sesztina-utca 4. Kisállomás mellett. 1489

Szőlő, gyümölcsös

Eladó

biztos megelhetést nyújtó 4 hold szőlő és gyümölcsös, 2 szoba, konyha lakással, Debrecen közelében. Esetleg debreceni házval vagy telekkel cseréltek. Ferenc József-út 38., műterem. 1225

Eladó ház

ELADÓ

Budai Ezsaiás-utca 51. számú 2 szobás, előszobás, kényelmes, család ház. 744

Eladó

adó- és tehermentes kényelmes családi ház 300 □-ös kerttel Vasvári-u. 20. 1686

Ház

Csokonai utcában, gazdálkodónak is alkalmas istállóval, kedvező fizetési feltételekkel olcsón eladó. Értekezni Húvelyes-u. 6. Ny.

Ingtalan

Központi

Egyetemmel szemben, — ideális helyen villatelek eladó. Értekezni Piac u. 77. Dr. Széll, I. em. 1537

Különféle

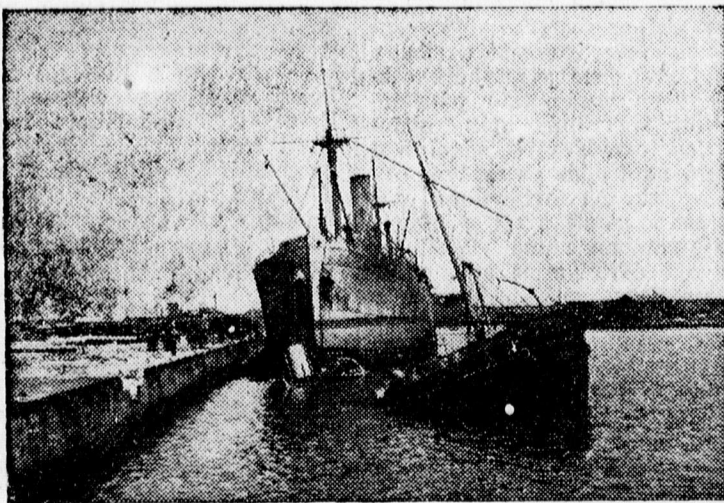
Világos

férfi tropikáruha eladó magas alakra. Komlóssy út 15. sz. 1771

Tisztizubbony

használt, alacsony, karsú termetű eladó. Németh, Vár-u. 9. 1774

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.

Elsüllyesztett ellenséges hajó a dünkircheneri kikötőben

Foto R. D. V.